

საქართველოს
აкадеმიის

ISSN 0132-1307

საბჭოთა სელოვნება

1981

11

ბლიზი უიზინი

ნაწილი პირველი

სურათი პირველი

ჩიონის კარების განწილების ბიურო. მარჯვნივ — მისაღ-
ვი ოთახი, მარცხნივ — კაბინეტი.

ბოკო. დანაწილებული მივდივარ, ბატონო შამშე.
შამშე. გიმორბებო, რომ მე დიდ პატივს ვცემ თქვენს ძმის-
შვილს, მართალია, ჩენი უწულო უფროსა არ გააღვთ, მაგ-
არა...

ბოკო. ჰო, თქვენ არ ექვემდებარებით იმ სამინისტროს, მაგ-
არა...

შამშე. მისი თხოვნა ჩემთვის ბრძანებაა.
ბოკო. რა დასამაღია.

შამშე. ვაღვიტო ჩემი გულწრფელი მადლობა, იმ თხოვნის დირ-
სი რომ გამაღა... იმედია, დავამასხვორდები. რა სათქმელია, მაგ-
არა ერთი კვირა თვალი არ მომიხუტავს, დღე და ღამე იმის
ფიქრში ვიჯავი, სად მომეცნება თქვენთვის ზუსტად 180 მანე-
თიანი ადგილი.

ბოკო. უნდა გამოვიყო, მე ხომ რესპუბლიკური მნიშვნელობის პენ-
სიონერი ვარ და...

შამშე. (საპასუხოდ). დიან, მართალი ბრძანდებით, თვეში გეჭ-
ლევთ 120 მანეთი პენსია, კანონით უფლება გაქვთ იმუშაოთ
და მიიღოთ კიდევ მაქსიმუმ 180 მანეთი ხელფასი, რომ ცამმა 300
მანეთს მიაღწიოს.

ბოკო. მე კი, ხომ დაგიტყავთ ჩემმა ძმისშვილმა, შთელი სამი
წლის მანძილზე 175 მანეთიანი ადგილზე ვმუშაობდი, ნავთის მო-
მარგების კანტარაში, ხუთ მანეთს ვკარგავდი ყოველ თვე, წარ-
მოგადგენათ? ხუთ მანეთს!

შამშე. ოჰ, ოჰ, რა უსამართლობაა, თქვენი მხრიდან კი, რა დაუ-
ღვერობაა. ხუთი მანეთის დაკარგვა უკვლევთ? წელიწადში სა-
მოცი მანეთი? თქვენ ხომ მილიონსაც იზარალებდით, ასე რომ
გეშუშავათ...

(სანაგარიზოს ქვეშ ახაკუნებს)

ბოკო. მილიონს ვიზარალებდი? რამდენ წელიწადში?

შამშე. ახლავ... ასე რომ გეშუშავათ, ჩემდემტი ათასი წელიწადი.

ბოკო. ხედავთ? ხედავთ?! ჩემი ძმისშვილი კი მისაყვედურებდა,
რა მოხდა, ხუთი მანეთი რა არისო. მილიონის ეკონომიას ვხეუ-
რები?! თქვენ რამდენი გაქვთ ხელფასი?

შამშე. (შეკრთება). მე? ხელფასი?... რამდენი უნდა მქონდეს...
ხომ მოგხსენებთ არც მეტო, არც ნაკლები.

ბოკო. დიდი ხელფასი გქონათ! მე კი ვზარალობდი. ისე, მართა-
ლი გიოხრათ, ცოტა საზოგადოლო სახსარული კი მომიძინეთ.

შამშე. სხვა ვერაფერი ვნახე 180 მანეთიანი... ნუ დარბობთ,
სულ მაღე მიტყავით.

ბოკო. ესე ეგო. ბრძანება უკვე დაწერეთ?

შამშე. რა თქმა უნდა, აი!

ბოკო. შემძლია ღამე მშვიდად ვიძინო?

შამშე. შეგაღლით დღისითაც იძინოთ!

ბოკო. დღისითაც? საღათს ადგილზე ხომ არ მნიშავთ?

შამშე. ისეთი სასაზღარია, როგორც კი საქმე გაიონდება, ზარეიას
რეკით თვის ქალს აგზდიან.

(სიგარეტს და ასანთს ჩიბუში იღებს).

ბოკო. დიდი მადლობელი ვარ თქვენი, ნახვამდის...
(მეორე ასანთს იღებს მაგიდან და კოლოფს ხსნის).. ის
ასანთი ჩიბუში რომ ჩაიღეთ, ჩემი უნდა იყოს.

შამშე. (ჩიბიდან იღებს ასანთს). არა, ეს ჩემია, ზედ წერია
„ფოთილიადა“, და გაზის ქურა ახატია.

ახალიბა პიონის ქვე

საბირული კომედიი ორ ნაწილად

მოქმედი პირნი:

- კოტე — პროფესორი, ქირურგი
- დათო — მსახიობი
- შია — მსახიობი (დროებით — მდივანი ქალი)
- შამშე — კადრების ბიუროს თავმჯდომარე
- ბენო — სახანბრო რაზმის უფროსი
- ცაცა — კოტეს მეუღლე
- ბოკო — პენსიონერი
- მარო — ფერწალი
- აჩიბენტი
- სანიტრები
- ავადმუყოფი
- ფორის წევრები

ბ. ც. ე. არაფერს ნიშნავს, აფერ, თქვენსასაც აწერია „ფრთხილად“ და ზედ გავის ქურთა დახატული. ჩემს ახანას არცერთი დერი არ აქვდა, ჯოსტად 75 ცალი იყო. ახა, ნახეთ, ამას აუღია.

შ. ა. შ. (კოლონელ ხნის). სწორედ ჩემი იყო ხელუხლებელი, ამ წუთში მომცეს „დაისის“ ხურდად.

ბ. ც. რ. როგორ გეპარებთ, რა ცილისწამებაა! (შამშეს ხელდასმულ წააღლეს ასათის კოლონელს, ასათის ამოიღებს, სიგარეტს მოღკატებს და კოლონელს ისე წინ დაუდგებს, მეორე ასათის კოლონელს კი ჩიხუში იღებს და განწახლებული გადის).

შ. ა. შ. კაცი კი არა, ცეცხლი ყოფილია!

შ. ხ. ა. (კაპიტენტი შეღის). შეიძლება შემოვიდეს შემდეგი?

შ. ა. შ. ვინ არის?

შ. ხ. ა. ვიღაც ლამაზი კაცია, ცოტა თქვენა გგავს!

შ. ა. შ. (ს. დავითს). მე?! შეურაცხელია, მე ხომ ძმა არა მყავს!

შ. ხ. ა. არც უღვანეს, ძმა ვარო.

შ. ა. შ. (თითქოს ტროლს აბრუნებს). ვერც იტყუა, მე ძმა არც შეიღია და არც აჩაბოდეს შეყოლებია.

შ. ხ. ა. ეგ რა სათქმელია, ბატონო შამშე, იმედო არასოდეს არ უნდა დაეკარგო!

შ. ა. შ. შ. მოხდება აღარ მყავს და...

შ. ხ. ა. მერც რა მოხდა, თქვენ თვითონ გითქვამთ, ცხოვრება მოუღალდელოებით არის სახელი.

შ. ა. შ. გ. მადლობით, შ. ხ. ა. ჩემი ძმის მომავალზე ზრუნვისათვის, საიდან ვუღია გაქვს... შემოვიდეს! (შ. ხ. ა. მისალმებს ოთახისაკენ მიღის). შ. ხ. ა. ერთი წუთით... აი, შენ იმა ბიჭურად შეგაყრეკია, ამით დიდად გამახარე, მაგრამ... შარვალი? რატომ არ ჩაიცვი შარვალი? ხომ დამიპირე?

შ. ხ. ა. არ მიყვარს შარვალი, ვერც ვმეცხები.

შ. ა. შ. ე. გ. არ გამაგონო.

შ. ხ. ა. საშახურში ვერ ჩავეცემა, ბატონო შამშე!

შ. ა. შ. თუ ვინდა ის თხოვს შეგისრული, ჩაიცვი... (შ. ხ. ა. გადის).
ო, რა კარგი გოგონა, რა ახალგაზრდა, მაგრამ ერთი ნაღი იქვს, ძალიან ქლიტროს, ძალიან ნაზია, აუცილებლად შევტყუებდი იმ თხოვნას, თუგარში მივადებინებ. (თითს იატაკისკენ იშურს).
შთავარ როლსაც ვაუტყუებებ. მხოლოდ მე ვციტ, რა როლი იქნება ეს!
(შემოდის ბენი).
ო, სალამო, სალამო! თქვენ იმყოფებით ქალაქის მეტრომეტრე ჩაიონის კაბრების განაწილების ბიუროს თავმჯდომარის კაბინეტში, ამ კაბინეტში კი, თუ გამჭრიახობა არ ვაღალატობთ, მიხვდებით, ვინ შეიძლება დაგვადეთ.

ბ. ე. ო. სალამო! ამ წუთში თქვენ გაფიცვიებით უფროსი გიგანდებით ქალაქის იმავრ ჩაიონის სახანის რაზმის უფროსი...

შ. ა. შ. ე. ვიცი, ვიცი, მე ვიცი, ვინც გამოვიძახებ, ვიცი, რატომაც გამოვიძახებ, ვიცი...

ბ. ე. ო. მე კი არაფერი არ ვიცი.

შ. ა. შ. ო, თქვენ ბევრი რამე გცოდნიათ, არაფერს ცოდნა ყოველთვის მეტია სიკრულის ცოდნაზე.

ბ. ე. ო. ახლა რაღას გავიკვებ?

შ. ა. შ. ე. სიკრულები ცოტა მეტს.

ბ. ე. ო. ესე იგი, არაფერს?

შ. ა. შ. ე. პირიქით — ყველაფერს!

ბ. ე. ო. მაინც?

შ. ა. შ. ე. ისეთ ამბავს გავიკვებ, სიზმრადაც რომ არ დავსინჯებიათ.

ბ. ე. ო. ვერაფერს ვერცხვით, სიმარტებს, საერთოდ, ვერ ვიხსახვრებ ხოლმე.

შ. ა. შ. ე. სამაგიეროდ, დღევანდელი დღე სიზმრებით დაგამახსოვრდებათ.

ბ. ე. ო. ლებრთა ქნას. რა ახალი ამბავია ასეთი?

შ. ა. შ. ე. ოცდახუთი წელია მას შევხვედ, რაც თქვენ სახანროს რაზმის გმირულ საქმიანობას ხელშეწყობდა.

(სიგარეტს უთიანებს).

ბ. ე. ო. ეგ ოცი წლის წინანდელი ამბავია.

შ. ა. შ. ე. და ამ ხნის მანძილზე ჩვენს ჩაიონში არცერთი ხანძარი არ განჩენილა...

(იატაკზე ფერფლს ყრის).

ბ. ე. ო. და ახლა ვინაა გააჩინო? მაგ ფერფლს ხომ ნაბიჯი უნდა მიიყვებ?

შ. ა. შ. ე. არაუშავს, დამლაგებელი გახვდება.

ბ. ე. ო. გავხვდეთ თქვენს ფერფლთან ერთად და შეიძლება ჩემი მიყოლო. არ წავიკითხე სახანროს დაიცვინ წესები? ქლიკატები რატომ არა გავქეთ გამოკრული? ვერც ცეცხლქრობს ვხედავ, არც კვიშა, არც ბარი, მე ახლავ შევადგენ აქვს და ჩაიონს დაგვავსებენებო.

შ. ა. შ. ე. დაავიანი, ჩემო კარგო.

ბ. ე. ო. ე. გ. სწორედ კალამი მე არა მყავს, ვთქვი. ახლა კი დაეწერა.
(დაწერას აბრუნებს).

შ. ა. შ. ე. დაავიანი-მეთო, თუ გამჭრიახობა არ მღალატობს.

ბ. ე. ო. და თუ ვაღალატობ?

შ. ა. შ. ე. ახლავ ვაივებ მაგას. მო, რას ვამბობდი? თქვენი წყალბოილი იყო წლის მანძილზე არცერთი ხანძარი არ გახდებოდა-მეთო ჩვენს ჩაიონში, ბავშვებს სახანრელი ვაუხდით ხანძარს ნახვა, წარმოგიდგინათ? და სხვა ჩაიონში დარბობნებ ხოლმე ხანძარს და...

ბ. ე. ო. (აბაყაღ). მეც შემომჩნევია.

შ. ა. შ. ე. თქვენი შემოთ ასანის ვერაგინ ანთებდა ჩაიონში, ღუმელთ თითოთივე ქრებოდა თქვენი სახელის ხსენებისას, თქვენი შიშით სახელს ვერაგინ აცხებებდა საშახურთან დაბრუნების და...

ბ. ე. ო. გულზე ცეცხლიც არავის ეციდებოდა.

შ. ა. შ. ე. დიხ, დიხ, ეგ რა კარგად თქვი.

ბ. ე. ო. მაგრამ ის ახალი ამბავი და არის, ღამაზე სიზმრებით რომ უნდა დამამახსოვრდეს?

შ. ა. შ. ე. ჩერ თვალზე მივიღილავო ტბილი ლლიდინი და სიზმარიც მალე გაჩნდება.

ბ. ე. ო. მე თვითონ მივღილავ. ოროდ ჩქარა.

შ. ა. შ. ე. თქვენს სახანროს რაზმს შეგირებაში მყავს გამოწვეული შთილი ქალიხის სახანროს რაზმები.

ბ. ე. ო. ეგ ხომ ძველს ამბავია.

შ. ა. შ. ე. უკველ წელს თქვენ იმარკებდით.

ბ. ე. ო. იმეც...

შ. ა. შ. ე. წელს კი ვეღარ გაიმარკებთ!

ბ. ე. ო. ვითომ რატომ?

შ. ა. შ. ე. (გაბარბუღო). ხომ დაინტერესდით? გამოტყუოთ, ხომ დაინტერესდით? ინტერესი კი საქმის ნახევარია.

ბ. ე. ო. რომელს საქმის?

შ. ა. შ. ე. საჩიროს სახალხო საქმის... რამდენი გავქეთ ვაივასი?

ბ. ე. ო. მეუ? ასობითაც მანეთი.

შ. ა. შ. ე. აი, რიცხვი, რომელმაც თქვენ გაგაბედინებია!

ბ. ე. ო. რა მოგახსენებო...

შ. ა. შ. ე. და ასობითაც გრადუსით შემოიარებუნა თქვენი ხედვის ზორხალი. იცნობთ თუ არა ბიურო ვეიჭრამქვს?

ბ. ე. ო. პირველად შესის.

შ. ა. შ. ე. ბევრი რამე დაგიკარგავო.

ბ. ე. ო. მეუ? სათვალე დაგიკარგა ერთხელ...

შ. ა. შ. ე. ბევრი რამე დაგიკარგავთ ცხოვრებაში, ბიურო ვეიჭრამქვს რომ არ იცნობთ.

ბ. ე. ო. ეტყობა ეგერა, რადგან თქვენ ამბობთ.

შ. ა. შ. ე. ეგეთი საიონი, დარბაისელი, ხელგაშლილი კაცი იშვიათად მინახავს. ამ წუთში იყო ჩემთან, ერთი ფეხი გაგასრულა.

ბ. ე. ო. ერთით? მაგარი სირხმად ცოდნია.

შ. ა. შ. ე. დამწერებულ მოვიდა და აღფრთოვანებული გავისტუმრე... თქვენი წყალბოი.

ბ. ე. ო. ჩემი წყალბოი აღფრთოვანებული გაისტუმრეო?

შ. ა. შ. ე. ბიურო ვეიჭრამქვს ემსახურებოდა ჩვენს ხალხსა და რესპუბლიკას. ერთ დროს მინისტრის მოადგილედაც კი მუშაობდა, შემდეგ — ტრეტის მმართველად, შთავარ ინენა-ბალი, რიგითი ინენა, შემდეგ...

ბ. ე. ო. ინენარის თანამშემდეგ.

შ. ა. შ. ე. დიხ, დიხ, აი სცდებით, და ბოლოს პენსიის ასაკამდე მოუწია. დღეს დამსახურებისათვის რესპუბლიკური მნიშვნელობის პენსია დაეწინა — ასოც მანეთი თვეში.

ბ. ე. ო. ალბათ, ღირს იყო.

შ ა მ შ ე . პოლა, ალბათ, ისიც გვიკითხებათ, რომ ყველას, ვისაც ეს პენსია ენიშნება, კანონმა სახსურის უფლებაც შეუნარჩუნა.

ბ ე ნ ო . დღეებშიც კანონია!

შ ა მ შ ე . პოლა, ის ხომ გვიკადნიერბათ და გვიკადნიერბათ, რომ პენსიის ჩაივლით შეუძლია სამას მანეთამდე შემოსავალი ჰქონდეს თავსო, ესე იგი, ასევე მანეთი პენსია კლიეს ასობმობო მანეთი ხელფასი.

ბ ე ნ ო . არ არის ცდილი შემოსავალი.

შ ა მ შ ე . საბარლო ბოლოს კი, პენსია რომ დაუნიშნეს, მხოლოდ ასეულებამდეთიან სახსურზე უშვებია, ყოველთვე ზუთ თუმანს ქარგავდა, წარმოიდგინეთ?! ბოლოს კი ასამაყდაობით მეტმანეთიან ხელფასზე მუშაობდა, მაგრამ რად გინდა, ზუთ მანეთს მარცხ ქარგავდა უკვლად თვე.

ბ ე ნ ო . მე როგორ ვაგვიტყვ, თუ არ ქარგავდა, უკველ თვე ემტებობოდა ხელფასი.

შ ა მ შ ე . ემტებობდა, მაგრამ სრული სამასი მანეთი ჭერ არასოდეს ავლიდა. რატომ უნდა დაქარგოს კაცმა თვეში ზუთი მანეთი, თუ გინდავთ, ზუთი კაიკი, მისი მიღების უფლებას თუკი ანიჭებენ კანონი? პოლა, ამას წინათ დამარტყეს და მხოვცეს...

ბ ე ნ ო . ვინ დაგარტყათ?

შ ა მ შ ე . ისეთმა კაცმა, უარის გაფრქვება რომ არ გამკებანება თავში, მოუძებნეთ ზოცო გვიბრძანეს ასობმობმანეთიანი ადგილიო, მეც ვეძებე, ვეძებე და ვიპოვე. როგორც იქნა...

ბ ე ნ ო . მე რომ მაქვს, ზუსტად ისეთი ხელფასიანი ადგილი გვიშვებიათ მისთვის.

შ ა მ შ ე . ზუსტად, ზედმიწევნით ზუსტად!

ბ ე ნ ო . რა ადგილი უშვებთ?

შ ა მ შ ე . უპენსიო ადგილი.

ბ ე ნ ო . სახანძრო რაზმის უფროსისა? რომელი რაიონში?

შ ა მ შ ე . ჩვენს რაიონში.

ბ ე ნ ო . ჩვენს რაიონში ხომ მე ვარ სახანძრო რაზმის უფროსი?

შ ა მ შ ე . დღიდან ზოცო გვიბრძანებ იქნება.

ბ ე ნ ო . (წამოხტება). მეეე!

შ ა მ შ ე . თქვენ ორას მანეთიან ხელფასზე გაგზავნილი!

ბ ე ნ ო . საა?!
შ ა მ შ ე . ორას მანეთიანზე! შიაკითაც უნდაღლება, ჩვენი ბიზრო ყველას აწინაურებს. არცერთი მუშაკის დაქვეითება, მხოლოდ და მხოლოდ დაწინაურებაა აი, ჩვენი დევიზი.

ბ ე ნ ო . სად მაგზავნილი-მეთქი!

შ ა მ შ ე . მე ერთხელ შემოსხვევით მოწმე ვავხდი თქვენი სახანძრო რაზმის საფარშიო მეცადინებოხა, ის იყო ბრწყინვალედ ჩატარებული რეპერტიჟი, ო, ეს იყო განადიდოუელი...

ბ ე ნ ო . (ამყავი). სექტაკალი!

შ ა მ შ ე . აი, თქვენივე პირით თქვით, გუმანით მიხვდით ყველაფერს.

ბ ე ნ ო . რას მიხვდით.

შ ა მ შ ე . სექტაკალიო, ხომ თქვით? პოლა, მე თქვენ გინშავით თეატრის დირექტორად.

ბ ე ნ ო . მე... თეატრის დირექტორად?!

შ ა მ შ ე . დიხ, თეატრის დირექტორად, ჩვენ მხოლოდ და მხოლოდ ვაწინაურებთ კადრებს, არავითარი დაქვეითება აი, ჩვენი დევიზი.

ბ ე ნ ო . მუხბეშვებით, თუ...

შ ა მ შ ე . ხელფასებზე ხუმრობა არ უყვარს!

ბ ე ნ ო . (ნიშნისმოგებით სურს თქვას, ლექსი კი გამოუღის). ხელფასებზე კარგი ხუმრობა მუდამ ამწვენებს, თქვენ კი ნიჭი ხუმრობისა, მგონი, გადალბობთ!

შ ა მ შ ე . აი, ხომ ხედავთ, უკვე მონილოვებს ამბობთ, თქვენ ფაქტიურად შეუდგებით ახალი მოვალეობის შესრულებას.

ბ ე ნ ო . როგორ გეკადრებათ, მე... მე რა ვიცი თეატრისა, სად შეზილია, მე, მე... უარს ვამბობ.

შ ა მ შ ე . ორასმანეთიან ხელფასზე?

ბ ე ნ ო . კუთხიანზე.

შ ა მ შ ე . თანახმა ვერ დაგვირდებით.

ბ ე ნ ო . (დაყოვნების შემდეგ) თქვენ თუ სანამლეო წამოყვადით ვინმესთან ჩემი თეატრში დანერგვის შესახებ და იმ სანამლეოს აგებთ, მითხარით და, კი, ბატონო! არ დაგზარალებთ, ეტყობა, დღლი სანამლეოა.

შ ა მ შ ე . თქვენ წაყვალთ თეატრის დირექტორად, ან... ან უნდაცოდინდარჩებით.

ბ ე ნ ო . რას ქვია თეატრილოდ, მე ოთხი შვილის მამა ვარქვენივეს!

შ ა მ შ ე . პოლა, თქვენ ბავშვურ სიჭოქვებს გინდათ ანაცდენდითქვენივეს ვების კეთილდღეობა?

ბ ე ნ ო . კი მაგრამ მანდამანდ მე რატომ დამადგიოთ კბილი, სხვა ვერ მოხანებო? თქვენ რამდენი იღებთ ჩანაგდით?

შ ა მ შ ე . (შეკრთება). უო... ყოველ შემოსხვევაში იმდენს არა, რამდენსაც თქვენ აიღებთ ახალ თანამდებობაზე.

ბ ე ნ ო . ერთი ვამაგებინებო, თეატრის დირექტორის საღდა უშვებო?

შ ა მ შ ე . რა სათნო გული გაქვო, სხვის ბედზე დარდობო, მაგრამ აჭრინად იჯავთ, თეატრის დირექტორი მე ავტობუსების საღდაურის უფროსად ვამაგვებს.

ბ ე ნ ო . რაა?! მეტე თანახმაა? მიდის?

შ ა მ შ ე . თანახმა კი არა, უკველდღე მირტყავს, ბრძანებას როდის გააფორმებთო, ამბობდა ტინი.

ბ ე ნ ო . (გაოწმებისგან თითქოს ერთბაშად გამოლენდა). ავტობუსების უფროსისად ვამაგვავო?

შ ა მ შ ე . რაიონის წყალმომარაგებაში გაფრქვებ, ან სხვა სამუშაოს გამოფრქვებ.

ბ ე ნ ო . „სხვა სამუშაო“... სად ვამაგვავო?

შ ა მ შ ე . რა ბრძანებ?

ბ ე ნ ო . „რა ბრძანებ?“... სად ვამაგვავო?

შ ა მ შ ე . ვიზე მკითხებ, სად ვამაგვავო?

ბ ე ნ ო . ვიზე მკითხებ, სად ვამაგვავო?

შ ა მ შ ე . დამცინოთ?!

ბ ე ნ ო . (გამოურკვევა) მახატებო, მე მინდოდა მეკობრა, თეატრში საღდაობით უნდა ვიარო?

შ ა მ შ ე . საღდაობითაც, რა თქმა უნდა.

ბ ე ნ ო . მარტო, თუ ცოლთან ერთად?

შ ა მ შ ე . მარტო, რა თქმა უნდა, თეატრი თქვენთვის ჩვეულებრივი სახსურია.

ბ ე ნ ო . ეჰ, ჩვენ სულ ერთად დავდივართი ხოლმე.

შ ა მ შ ე . მაშ, მე ვწერ ბრძანებას.

ბ ე ნ ო . ძალიან გობივო, ახლავა გაფორმობ, თორემ ყოველდღე დაგირტყავო, ტინის ამოცილებო.

შ ა მ შ ე . თქვენ არ იცით, რა შესწინაზე საქმეს ჰქვითებ ხელს, თეატრილოდის სამუშაოს უბრალოდ მუშაკის კი შეუძლია სახელდაც ვაწელოს მსოფლიოში, შესაძრავ კი, გენიოსი რომ იყოს, დიდი-დიდი, უწინებელი გადაურტყეს ხანძარს და შიგ არ გამოიხრებოხს, ეს არის და ეს მისი გენიოსობა. მაშ, მე ვწერ ბრძანებას.

(წერს ცაია ზელიო მარჯვნივ — მისაღებში შემოდინან პოპულარული კობე არგელოდაშვილი და დლიო.)

და თ ოდა ვამაგვავებთ ქალაქში ჩამოვსულიყავი.

კ ო ტ ე . სწორედაც მოქცეულხარ, მე ვცაო, შენ ნიჭიერი ბიჭი ხარ, მაგრამ დიდილომ აუცილებელია.

და თ ო . რად მინდა დიდილომ, ძია კობე, რად მინდა მსახიობობის სწავლა (მისას შემინწებს, თვალში გაუბრწყინდება), როდესაც ვერძნობ, რომ... თვალან... ეცხებამდ... შეყვარ... მსახიობი ვარ. არა და, ინსტრუქტორი ან ვაქვს დამოაგრებელი და რალო როგორ მგაცეოო, ან სელა? რა ვუფოო, დიდილომებს რომ მიგარაღებენ ცქარწიო.

კ ო ტ ე . ვინ გუწხებოდა?

და თ ო . ჩვენი რაიონის თეატრის რეჟისორი, ვებეწეწეზოდი, გამოცდად-მეთოთ, ყველაფერზე თანახმა ვიყავი, რადგან ვჭრინდო, ვწედა როდის შესრულებდა შემოქმედება.

კ ო ტ ე . თავმდაბალი, მორცხვი ადამიანისაც?

და თ ო . თავმდაბალისაც და მკვეზარისაც...

კ ო ტ ე . კ, მკვეზარია — ვაგინარია.

და თ ო . მასხარისაც და მუხისაც, ძაღლისაც და კაცისაც, სკამისაც და ძაფის კოქისაც!

კ ო ტ ე . ძაფის კოქის როლი, ალბათ, ტრაგიკულად თავდება.

დათო. რა თქმა უნდა, რადაც უნდა ვიზრახო, ვაძლევ, ვაძლევ, ვაძლევ... და მერე სადმე კუბოზე მივივლო, ანდა — სა-
ნაგვე უფრო.
(მზია იცინის.)

კოტე. თუ შეკრამად არ იქნება, ეს ვერც მოხდება.
დათო. ხუთი წელი რა გამაძლიერებინებს თვატარალურ ინსტიტუტში.
თუკი მიმიღებს, რა თქმა უნდა?

კოტე. გამოცდებზე თამაშზე იმ აპირტივინტის როლი, ვინც ვე-
ლაფერი ცის და მიადგენ. როდის იწყება?
დათო. ორი კვირის შემდეგ.

კოტე. მერე ის ხუთი წელი ჩემთან ვინა იცხოვრო? (მზია.)
გამარჯობათ! აქ აჩის (თიხის იატაკისკენ ეპანკარება). თავმჯდო-
მარ?

მზია. აქ — არა, თავის კაბინეტშია.
კოტე. მეც მავას გვიკითხეთ, იქ არის-მეთქი?
მზია. იქ არა, აქ გახლავთ, თავის კაბინეტში.
დათო. (მზია). გამარჯობა, ვაყნაო — ეს ძია კოტეა, მიიღწე
საქართველოში ცნობილი კაიურგი. მე კი — მიელის მსოფლიო-
ში უცნობი მსახიობი.

კოტე. მოასწენეთ, გეთავა, თავმჯდომარის, პროფესორი არაგლო-
დაშვილი გელოდებო-თქო.

მზია. როგორ, როგორ?
კოტე. არაგლოდაშვილი გელოდებო-თქო!
მზია. მავას მე ვერ ვიტყვი.
კოტე. რათა, გეთავა?
მზია. ახალი მიღებული ვარ...

კოტე. კეთილი. (დათოს.) ჩემთან უნდა იცხოვრო?
დათო. მხოლოდ გამოცდების დროს, თუ არ შევწყუბებთ, ძია
კოტე. მე აქ სხვა არავინა მუყავს... კიდევ კარგი, შეგხვდითო.
კოტე. ბიკო, იმდენი დედაშვილი-მამადაშვილი ვაყვს, მიიღწე საბი-
რველმასობა პარადს ეყოფიდა. მათ შორის არავინ ცხოვრობს აქ
ქალაქში?

დათო. წააღია! თქვენ თუ უარს მებტვით, დედაშვილი-მამადაშვი-
ლი კი არა, ნაცრობს აღარავინ მეუფლება... ამ... ამ... ლანაზე
ქალიშვილის გარდა.

მზია. (თავისთვის). ღმერთო, ნათუ შევუფარდი?
კოტე. ჩვენზე რაგორ არის, დედაჩემი, ჩემი ძმა და ჩემი ძმა-
ლებ?

დათო. როგორ კითხულობთ, ძია კოტე... ამ ზაფხულსაც გელო-
დნენ, სწორად მათ მომცეს თქვენი ბიზნის მისაზარა. იოლოდ-
შედილობით. კიდევ კარგი, ქუჩაში შეგხვდითო.
კოტე. რაღა შედილობა, ჩემი ბიზნის კი არა (მკერდს) თიხის ღაიო-
ქოსს), პირდაპირ ჩემი მისაზარა მოუციათ! ემეცია, დახმარე-
ხან არ მთხოვ გამოცდებზე.

დათო. როგორ გეადრებათ, ძია კოტე!
კოტე. შენ ფულის როლის თამაში თუ შეედილია?
დათო. რაში მჭირდება?

კოტე. შეიძლება გაითხოვ გამოცდებზე!
დათო. უკვდა როლს შევასრულებდი, ფულის გარდა: გამფლანგავს
ვიწმე დედას, კედელში ჩამატნებს, ან მიწაში ჩამაშრებს. მე-
რე დაიქრენ იმ ლიანას, და უცაღე შენ ათასი წლის შემდეგ
არქეოლოგის ზარს — ამოგჩქიანად დღის სინათლეზე და აპ-
ტორატორულად დაასკვნინა: ი, ეს ფული, ეს ოქროს ნივთები
შინთარნობს და ომიანობის დროს გადაუხრებს ვიღაც სვეტი-
დურს კარავს. დარწმუნებული ვარ, ძია კოტე! ქოთნებში ნა-
ნახი უვედა ისტორიული განძი სულ ანტიკური დროის გამო-
ღადნეულების გადაზაფლავია.

კოტე. ახა, მაგ ჩემოდნით რა ჩამოიტანე?
დათო. გრიბი, პარიკი, კოსტიუმი, იქნებს სადმე თეატრში მოვეწყო-
შები. (ჩემოდანზე ხელს არუყამს.) ეს არის მთელი ჩემი კონე-
და და ჩემი სხარული, წამოვიტლებ ხოლმე ზურგზე ლეოკონია-
სავით და დავდივარ.

კოტე. კარგი ვიქნა, სახლში ჩემი წამოვიტა. შეიძლება ჩემმა
კლბმა არ დაეაყნოს თავის სახლში და გამოვადგება.
დათო. დედაც ცაცა, როგორც გამაგონია, თეატრის მოტრფილვე
იყო, არ გამომაგდებს.

კოტე. (საათზე დიქტებს, მზიას) გეთავა, მე წავალ, სარკე-
კოფოში შელოდებინა, თავმჯდომარეს უხიარო, ვუ-თქო, შე-
ლოდებო-თქო, სხვა დროს მოვა-თქო, ანდა, შეიძლება სულაც
აღარ მოვიდეს-თქო.
(მისის ზარის ხმა, მზია სასწრაფოდ შედის კაბინეტში.)

მზია. (შარმეში...) ანდა, შეიძლება, სულაც აღარ მოვიდეთ.
შანშე. ვინა თქვა?
მზია. პროფესორმა არაგლო... ვიღაც პროფესორმა.

შანშე. მოვა, მე თუ ვაგომივან, მოვა! ერთი ვის გადაბე-
დებო ცალ და ბრძანების წინაშე ვაგორ. (მზია ქალაქის
გამართლებს და მსოფლიო ბრუნდება). ასე რომ, პატრიცეშული
ბენო, მომილოცეთ! ხვალ რომ მივიღე ჩვენი უბანი ხანძარი-
გადაბუგოს, თქვენ შეგიძლიათ არხინად იმსოთ. სახლს არ-
ვინ მოვიხივო. ხომ საორკება? პაპარა ბრძანება და ადამიანი
იცვლება, სულ სხვა პარკება ხდება. თუქვა — არც მაინც-
მაინც — მთელი თქვენი სიცოცხლე აქრობოთ ცეცხლს, რომ
სახლისათვის სისარული მიგინებინათ, ახლა მთელი თქვენი
სიცოცხლე უნდა ანთო ცეცხლს სენაზე, რომ...

ბენო. (აქამდე გაოცებული გამოფხზლდება). ცეცხლი ვანთო
სენაზე!
შანშე. სენაზე და მსახიობი გულეში, რომ ხალხს სისარული
მიანიჭო, მზანის იგივე დაგარსო...

ბენო. ცეცხლის დანებება სენაზე! ი, რა საოცნებო მზანია,
დიდი მაღლობა...

შანშე. მოითმინეთ, მოითმინეთ, ჩერ ვერ ჩამვარაშვეთ ზელებს,
ჩერ ისევ მესამარე ხართ, მე ხომ ბრძანებაზე ხელი არ მო-
მიწერია! ახა საორკება, კაბლის ერთი ვარბენა და ადამიანი
იცვლება! (მზის შემოკნის ბრძანების ქალაქი, შანშე ცა-
ლი ხელით კალმის გაქვალის თავზე აყენებს.) აი, ახლაც,
არ წუთში არაფერი ვაგადებთ თეატრისა, ქუცულ რომ შეგა-
დონ, არც შეიხვდათ, შიგ და აი, უყვარა... (წერს, ბენო
თავზე დაადგება). ი, ჩერ არა, ჩერ არა, ხა, ხა... ჩერ
მხოლოდ სახელი მოვაწერე, რა საორკება, ჩერ არა, და აი,
ჩერ არა, და აი, უყვარა... (ხელს აწებს, დგავს საათზე იხევე-
ბა.) პირველი თეატრული ხართ ქალაქში, თეატრის დირექ-
ტორი, ბენო ნორამე... ჩვენ არავის ვაქვივითებ, მხოლოდ და
მხოლოდ ვაწერებოქვს, ეს არის ჩვენი დევიზი. მომილოცავს
მომილოცავს, თქვენ ახლა უველაფერი იცით თეატრზე,
ხო იცით? ხომ გრძობთ, რომ იცით?

ბენო. ვგრძობ, ნამდვილად საწაულია, ვგრძობ, სადაც აი, აქ,
(ხელს იფარებებს სხეულზე, თითქოს რაღაცა ექმედეს ტა-
ნისმისის ქვეშ.) აი, აქ, რომ უველაფერი იცით, რა უნდა ამას?
ერთი ბრძანება და მორჩა, სულ ადვილი ვყოფილა. გმადლობთ,
ძმას არ ვაგუფებებს კაცი ასეთ საქმეს!

შანშე. რა? ამას? მე სადა ვარც ძმას? (ტროლნარევი ხმით.)
არასოდეს არ მულობა და აზრს შეუვლება ძმას. ვანა ეს საო-
ცრება არ არის, თუ გამაწრაფობს არ გლადობთ? ჩემს და-
საც კი ჰყავს ძმა, ქალმა წარმოადგენიათ? მე კი არა მყავს.

ბენო. იქნებს აწი გეულოო?
შანშე. ი, ეს უნდა მოიხრეს... მაგრამ მამა ავარიზო დახვალა,
დედა კი მშობიარობას გადაუვა.
ბენო. თქვენც ძმანე მშობიარობის?
შანშე. ჩემს ძმას, და ჩემზე... მაგრამ ძმა არ დახადებულა, წა-
რმოვიდგენიათ?

ბენო. აა, მივხვდი, ტუფის ცალი ბრძანდებით?
შანშე. მამ, მამ, საზრადო ჩემი ძმა, აღარ დაიბანა ქვეყნად
ზუბტად ჩემი მსგავსი ადამიანი, როცა პირს ვიბან, ჩვენი ტუ-
ფილის სარკეში სულ ჩემი ძმა მელანდება ხოლმე.

ბენო. (შურისმგებლური ირონიით.) ბრძანება რომ დწერათ?
შანშე. აი დაწერე!
ბენო. სხვა სხარული... აი, როგორც რომ დაწინაურეთ თქვენი
ძმას...

შანშე. დავწინაურო ჩემი ძმა?
ბენო. დიახ, თქვენი ძე. თქვენი ტუფილის სარკიდან გადაივა-
ნო...

შანშე. სად გადაივანო, კაცო, ხომ არ ვაგოვდი!
ბენო. თეატრის ტუფილის სარკეში.

შპმუ. (წყურის) დამცინო? ეგ არის პატვისცემის სამაგიერო?

ბენო. უპ. მპატიო, წარმოვიდგინე, რომ...

შპმუ. რა წარმოვიდგინო?

ბენო. წარმოვიდგინე, რომ... ეგვე შეიძლება, მაგრამ ვეღარ მოვისაზრე, რომ...

შპმუ. ნუთუ არ გესმით, რომ მე, საერთოდ, ნათესავებს არ ვაწინაურებ?

ბენი. დიახ, დიახ, სწორედ ეგ ვერ მოვისაზრე.

შპმუ. გამომიჩნდა ესეც თეატრის ღირებუტარი.

ბენო. მპატიო, ბატონო შპმუ!

შპმუ. რა თქმა უნდა, გაპატიებთ, მეტი საქმე არა მაქვს, არ გაპატიოთ.

ბენო. ნახვამის, არა, „შვიდობით“ გოხს, შვიდობით!

შპმუ. შვიდობით! და გისურვებთ წარმატებას ახალ ასპარეზზე!

ბენო. (თავისთვის). მადლობა შენ, უფალო, რომ ამის ტყუილის ცალი არ დიხადა! (მისალმეს გავლის და გადის).

შპია. (შპმუს). შეიძლება შემოვიდეს შემდეგი?

შპმუ. ვინ მელოდება?

შპია. თქვენ გელოდებთ პროფესორი არგელა... პროფესორი კოტე!

შპმუ. პროფესორი კოტე?! საოცარია, შემოვიდეს.

შპია. (კოტეს) მობრძანდით.

კოტე. (დაიღობ). წადი შინ, მეც მალე მოვალ, წადი!

დათო. მე აქ დავგელოდებთ, ძია კოტე, მართო რომ შივიდე, დეიდა ცაყა იქნებ ვერც მიცნოს.

კოტე. გაახსენებ თავს, წადი, მე მაინც აქედან საავადმყოფოში უნდა ვაგვიარო.

დათო. ძალიან გთხოვთ, ძია კოტე. (შოხსევენ გაიხიდავს). დაგელოდებთ.

კოტე. (შოხსევენ გაიხიდავს) ამა, გასაგებია, ეჭვირ არ შენარება, რომ დამგელოდებთ, შეიძლება, მე რომ წავიდე, მეც კიდევ დიღხანს მელოდო აქ. (შედის კაბინეტში. შპმუ ტელეფონზე რეკავს, ვერ აპწნევს პროფესორს).

დათო. ძლივს მართო დაჯარი.

შპია. (შეშფოთებული) არა, მე აქ ვარ!

დათო. ძლივს მართო დაჯარი ანუთ ღამაჲ ქალაქშილთან.

შპია. მე შპია მჭკია.

დათო. რა, რა მომიხიზღელი სახელია. მე კი — დათო.

შპია. დათო? დათო... (ოცნებით) რუსუდან დავითის ასული... ციტინ დავითის ძე... უპ, რა კარგად ვღერს?

დათო. ვინ არიან რუსუდანი და ციტინ?

შპია. (ოცნებით) ჩემი ქალ-ვაჟი... ანგელოზები, ფერები.

დათო. უკვე გვაჯო?

შპია. არა, როცა შეუვლება, თქვენ რა ვგარი ბრძანდებით?

დათო. მე? ავთანდილაშვალი.

შპია. (ოცნებით) ოო, შპია ავთანდილაშვილი... რა ჰაეროვანად ვღერს.

დათო. ჰაეროვანად? საწუნჯარო.

შპია. მე შპიას მეძიანია, არ მოთქვამს?

დათო. არა. მე კი — დავითს.

შპია. ვგრძნობდი, რომ დავითი გერქმეოდათ... რუსუდან დავითის ასული, ციტინ დავითის ძე... ანგელოზები, ფერები.

დათო. შპია, ჩემს აზრით, თქვენ ცოცა ჩქარობთ, ჩერ ხომ...?

შპია. თქვენ მართლა მსახიობი ბრძანდებით?

დათო. ეჭვირ არ შენარება.

შპია. მუც!

დათო. დიდი მადლობა!

შპია. მეც მსახიობი ვარ-მეთქი.

დათო. რას ამბობთ, მეზე აქ რა განდათ?

შპია. შედროშია ვარ აქ. მოვიდიოდი, მინდოდა თეატრში დამეწყო სამსახური... იცით, თეატრში ამ შესწავლია, (თითს იატყოსკენ იშვრება). მაგრამ, თურმე, აბრები იყო შეცვლილი — თეატრის შესასვლელთან ეწერა, „კადრების განაწილების ბიურო“, ზოლო ბიუროს შესასვლელთან — „თეატრი“.

დათო. (იციინს) ბევრ ვაიროთ თეატრის შესასვლელში წავიგდის კადრების ბიუროში?

შპია. დიახ, საიგონებო მიმიღეს, მდივან ქალს ეტყუებოდნენ, მაგრამ მალე უვალაფერა გამოწერა. (შეხვედნის ხმა)

დათო. მიხვდა — აბრებს შეცვლიან!

შპია. აბრები უკვე მიაქედეს თავთავიანად ადგილებზე, თორემ თქვენ და ის პროფესორი კოტეც ახლა თეატრში იქნებოდიოდა არა აქ.

დათო. და ჩვენ ვეღარ ვავიწმობთ ერთმანეთს?

შპია. ალბათ.

დათო. მაშინვე თავს მოვიკლავდი.

შპია. ახლა კი, თუ თქვენ გსურთ, შეიძლება უკველდღე შეხვიდით იმ თეატრში.

დათო. უკველდღე? როგორ, შპია?!

შპია. დირექტორი და რეჟისორი სადაც გადაიყვანეს, დისი დაიშალა. თეატრის ახალმა ხელმძღვანელებმა მსახიობთა კონკურსი უნდა მოაწყო.

დათო. და იქ შივიდეო რიგინე?

შპია. თუ თქვენ გსურთ, მაინც ზომ არ ვინდობთ თეატრალურ ინსტიტუტში სწავლა. თქვენ ზომ უკვე მსახიობად მიგაჩნიათ თავი.

დათო. შპია, რა ტყვიანი გოგო ხარ, რა ღამაში და მშვენიერი, როდის იწყება კონკურსი?

შპია. ალბათ ორი კვირის შემდეგ.

დათო. და ჩვენ უკველდღე ერთად ვიქნებით, შპია?

შპია. თუ თქვენ გსურთ.

დათო. ღმერთო, შეიძლება გული წამივიდეს სიხარულისგან! (ჩიბუებს იჩხვრება). შპია, ახლავე მოვალ, სიგარეტს ვიკიო და და მოვალ, დამიცადე, არსად წახვიდე!

შპია. (გადას). (გადას).

შპია. (იხვე ტელეფონს ჩაკვირებებს თავაუღებლივ, კოტე მოთმინებით ელოდება.)

შპია!

შპია. გისმენთ, პატაცემული შპმუ!

შპმუ. სად არის პროფესორი კოტე?

შპია. ეს განა, ის არ არის?

შპმუ. რა, სალამი, სალამი, დიახ, ეს ის არის, პროფესორი კოტე არგელაშვილი, განთქმული ექიმი... მაგრამ ათი წუთის შემდეგ შეიძლება... შეიძლება კი არა და, დარწმუნებული ვარ, რომ ის აღარავითარი პროფესორი და ექიმი აღარ იქნება. ხელსხვა კარავნება და ხალაქცაა, დიახ, ხელს ხელს... თქვენ იმყოფებით ქალაქის მე-11 რაიონის კადრების განაწილების ბიუროს თავმჯდომარის კაბინეტში. ამ კაბინეტში კი, თუ გამართოხაზო არ გვალატობთ, მიხვდებით, ვინ შეიძლება დაგვადეთო.

კოტე. ბატონო... ეე... პატაცემული...

შპმუ. შპმუ.

კოტე. დიახ, ფრიად მინაერტესება ვაგვაო, ეე... რომელი საათია?

შპმუ. ახლა ოთხს ათი წუთი ახლა, თუ გამართოხაზო არ მდლავტობს.

კოტე. და ოთხი რომ შესრულდება, მე პროფესორი აღარ ვიქნები?

შპმუ. გააჩნია.

კოტე. რას გააჩნია?

შპმუ. თქვენ შეეძლებათ შინაურ პარტიკას არ დაანებოთ თავი და საღამოობით, როგორც უკველდღის, მიიღოთ ზოლუე ავადმყოფები, მაგრამ ვფიქრობ, ამისთვის დრო არ დაგარებათ.

კოტე. რაიმე საზოგადოებრივი დატვირთვაა? ვიცისრებ, თუ ჩემს ძალღონეს არ აღმემატებ.

შპმუ. არა, პატაცემული პროფესორი, მე გადაწყვეტი, ახალ თამაშებშიავე დაგაჩინაურო, იქ, სადაც უფრო გამოადგებით ხალხს.

კოტე. არავითარი დაწინაურება არა მსურს...

შპმუ. მხოლოდ და მხოლოდ დაწინაურება, აი ჩვენი დევსია!

კ. ოტ. ოც წელია „სასწრაფო დახმარების“ საავადმყოფოს მთავარი კირურგი ვარ და ვინცები, რაღა დროს ჩემი დაწინაურებაში?

შამშუ. მე განა არ ვიცი, რომ თქვენ ჩვენი ქვეყნის განქმედული კირურგი ბრძანდებით, განა არ ვიცი, რომ თქვენი ზღმდევანელობის პერიოდში საავადმყოფოში ცხრაჯერ მიიღო გარდასახალი დროს, რომ უცხოეთში გადსებენ. რომ თქვენი საავადმყოფო საინფორმაცია — უკველივის გაკეთ დაქონებრებული სისხლი სწულთათვის გადასახსნელად, კანი — გადასანერგად...

კ. ოტ. დაბ, დაბ, უამისოდ როგორ იქნება.

შამშუ. მე განა არ ვიცი, რომ სიკვდილიანობა თქვენს საავადმყოფოში შეადგენს წილს სამ მეთადე პრაციენტს...

კ. ოტ. ერთსა და სამ მეთადეს?

შამშუ. მით უკეთეს!... და რომ სრულიად ჩანართული, სადასახამათი მოკლავდნენ რას არ სისრულიდნენ, როგორმე თქვენს საავადმყოფოში რომ დაწინაურ, რადგან გარკო, ქუჩებში, სიკვდილიანობის პრაციენტს გაკეთდები მეთადე.

კ. ოტ. სამწუხაროდ, სამწუხაროდ.

შამშუ. მაგრამ თქვენ ეს მიწვევები ეყრდნობა ერთ მთავარ მიღწევას და უკვლადერი იქიდან გამომდინარეობს.

კ. ოტ. რას გულისხმობთ?

შამშუ. თქვენს საავადმყოფოში უკველი კირურგი არტიკულად დაკეთებს ოპერაციას.

კ. ოტ. დაბ, დაბ, სწორია.

შამშუ. თქვენ კი შესანიშნავად ზღმდევანელობით იმ დღი არტიკულის კლექტივს.

კ. ოტ. დაბ, სწორია, ვზღმდევანელობით.

შამშუ. და მათ შორის თქვენ ხართ უკვლადე დღი არტიკტი.

კ. ოტ. დაბ, მე ვაწესრიგებ იმ არტიკულ ოპერაციებს.

შამშუ. ამიტომ მე გადაწყვეტით, დავაწინაურებო... ანა თუ მიხვდებით? თეატრის მთავარ რეჟისორად!

კ. ოტ. დაბ, სწორია... რა? თეატრით?

შამშუ. მე ვთავაზობთ. საქალაქის მაგისტრად ამიგრიდან ზელში ადოთ თეატრის სადავეები.

კ. ოტ. საქალაქის მაგისტრად სადავეები? (უერთან ზელსგულს იშველებს.) გამოიკრე, გეთავაზ, ნამდვილად სცდებო ვარ და რაღაც მომიყურა.

შამშუ. მე ვინმეხდებ თეატრის მთავარ რეჟისორად. დირექტორი დავაწინაურებთ და მთავარ რეჟისორი ადარ დარჩა, წავიდა...

კ. ოტ. ერთი, თუ არ დაიზარებთ, დიდ ბოლოს კი ვიხილ, მაგრამ თუ არ დაიზარებთ, დამიწერეთ ქალაქზე რისი თქმაც გსურთ, თორემ ნამდვილად გადავიღებ და რაღაცეები შეგჩვენება.

შამშუ. დაზარება რას მიქვია, ბრძანება მაინც დასაწერია. (წერს.) იხებთ!

კ. ოტ. (ციხუბოლს). „ბრძანება“ № 19. „სასწრაფო დახმარების“ საავადმყოფოს მთავარი კირურგი. კოტე გიორგის ძე არგველიძე. მისდამი რწმუნებულ დაწესებულებაში დამტარებულ საინფორმაციო კულტურის მაღალი დონისათვის. ა. წ. 15 აგვისტოდან დანიშნულ იქნას თეატრის მთავარ რეჟისორად“.

(ველი უღონდება.)

შამშუ. შიშა, შიშა ახლადე ჩვენი მეღმუხტეში ვეგარდით, მარტინი, მეშვიდე ოთახი, ჩქარა მარის დაუძახე, გულის ნემსი წამოიღოს. შენ კიდევ აქა ხარ?

მ. ი. ა. ვიბო, რა უქნით? რა მოხდა?

შამშუ. სწრაფად-მეფეთ, ახლადე აქ განჩნდეს მარო! (შიშა გადის.) „რა მოხდა“... ცაცხ ინფარქტი დეგამარა, რა მოხდა. არ უნდა ამიშეხად ასე ერთხანად, ვინ იცის, რამდენი ხანა იცნებოხდა დაწინაურებაზე, მე კი მომზადდებოდა, გაუფრთხილებოდა, შეუბრძნებოდა, დაუნდობოდა, მოუარდებოდა...

(შემობრინა შიშა და ექთანეი მაკლაველი შირაკით ხელში.)

მ. ა. ო. სად არის? ეს არის? ვინ არის?

შანწუ. თეატრის რეჟისორია, გაუკეთებეთო ნემსი, გული წავიდა გავლადე დამიანს... რას შევბი, ქალი, პირდაპირ გულს უკეთებ!

მ. ა. ო. თქვენ ხომ თვითი, გული?!

შამშუ. (ხელს გაუქნებს). ახლადე მკლავში გაუკეთებ, თორემ...

მ. ა. ო. ანა, მომწველეთ!

(წესს უკეთებს კოტეს.)

კ. ოტ. (წაიშოვრებას, სასწრაფოდ წამობრუნება). გრძელადე ვინც, ვითომცა რაფურე მომზადარა, შამშუსს. ეს შამშუსს(წმწმწმ) კირურგი, დამსახურებული ექიმი, და თეატრით ისიც — მთავარი რეჟისორად რომლადე უკუამოვლადე მოისხრა ეს?

შამშუ. ადამის შეტევაზე თქვენ მესხივებოდან ამოვიხალათ ის დღი სისხრადე...

კ. ოტ. არავითარი დღი, არავითარი სისხრადე!

შამშუ. არავითარი ვაცხარება, ბატონო კოტე, რადგან ბრძანება უკვე დაწერილია და ზელდი მოწირალია. ხალხადე უკვლა რეჟისორი რომ მარტინი დამთავრდეს თქვენს საავადმყოფოში, შესაძლებელი არჩენად ჩაატაროთ ოპერაციები თქვენს თეატრში, მთავარს არავენ მოვიხოვოთ.

კ. ოტ. მე მოვხიზოვ პასუხს!

შამშუ. ბუღალდე ცხარობთ, პატაცეცმული რეჟისორი, ჩებოვიც ექიმი იყო, მეტი წაიხლადე დაწინაურებს და თეატრისთვის წერდა სიესებს, მაგრამ თქვენსავით უვიროლი ეს არ დუნება.

კ. ოტ. თქვენ რა ივით ჩებოვი, რა ივით მწიკლადეობა, თქვენ წესით არ უნდა იყოლდეთ, რადგან ისეთი... ისეთი... ისეთი ბრძანდებით, მეტი რომ არ შეიძლება!

შამშუ. მე უკვლადერი ვიცი: მთავარს ფართობა, — რასხუტინის დასახების წელი, აღმოიხინა როდის გარდაცვადა, ქართული ანდაზები, უკვლადე გრძელი მდინარე მსოფლიოში, უკვლადე მიმზე კაც...

კ. ოტ. ნუთო ოდესმე რამე წავიკობებ?

შამშუ. სანაჩნდი მოგდით, თორემ მე დამაზარლებს კაცი უწინარობას? (მაგილიდან იღებს კალენდარს.) თქვენ თვითონ თუ წვაკითხავთ ეს?

კ. ოტ. კალენდარი!

შამშუ. დაბ, ეს ჩემი მაგილის წინაა, მთელ ჩემს განათლებას მე კალენდარებს ვუნდალდე. (ყარადას აუბნს და მაგილადე ზელიზედ უყრის ძველ კალენდარს.) 1943 წლის კალენდარი წავაკითხავთ?

კ. ოტ. რა თქმა უნდა, არა.

შამშუ. ვერც ვიცილი. ამ წელს მე მისახებ გამოცდებს ვაზარებდი თეატრალურ ინსტრუქტორში. ეს 1944 წლის კალენდარი თვალთო თუ ვინაზავთ?

კ. ოტ. რა მახსოვს, რა ვიცი.

შამშუ. სანკეც ცე არის, რომ ადარ განსოვთ, მე კი დღემდე უვიროდ ვიცი, ამ წელს მისახებ გამოცდებს ვაზარებდი რინიგზის ტექნიკუმში. ამაში? 1945 წლის კალენდარში ჩაგებდეთო ოდესმე?

კ. ოტ. ალბათ, ჩაგებდვადი.

შამშუ. ალბათ... მე კი მთელი სამი თვე ვიუიპირებდი, იმ წელს მისახებ გამოცდებს ვაზარებდი ფარაბეცეტულ სასწავლებელში. 1946 წლის კალენდარი წავაკითხავთ?

კ. ოტ. მომიწვეით, გეთავაზ.

შამშუ. თუ მეწინაა, გამოიკრეთ.

კ. ოტ. არა, ვამდლობით.

შამშუ. გამოივებთ, ოდონდ არ დამიკარგოთ.

კ. ოტ. ვამდლობით, ვიშოვნი პირობებ.

შამშუ. ვერსახად ვერ იშოვნი, წაიღეთ და მალე დაიბარდეთ, არაკის ობოლი.

კ. ოტ. (კალენდარს გამოართმევს და პორტფელში ჩაავლებს). როგორ გეკადრებთ, თვალის ჩინივით მოვუკვლი.

შამშუ. იციან ბოლმე ზოგიერთი თვის გამოკრება.

კ. ოტ. პირისაკან დეფეთ, უკვლა თვენ წვაკითხავ.

შამშუ. ძალთან მარტინებს თქვენი აზრი, მე პირადე მომწინაა, — მაგ წელს მისახებ გამოცდებს ვაზარებდი საფურცლო ურსებზე?

კ. ოტ. — ბოლოსდაბოლოს, მივიღებ სანმე?

შამშუ. ფხვზრთის გუნდში მიმიღებს.

კ. ოტ. ფხვზრთის?

შამშუ. დაბ, ჩემსავით ვერავენ ანაწილდება ბურთებს.

კ. ოტ. რას ამბობთ, ეს თქვენს ხართ?

შამშუ. ვაგახსენდით, ხომ? მე, როგორც ვანაწილებდი ბურთებს, ნადივი კალი მოცდებდა ბოლმე... ახლა, როგორც ზედავთ, კადრებს ვანაწილბ, რას აზარ, დავებრდი.

კ. ბ. ბებოვაძე... ხელ აუტეხი ანაწილები კადრებს.

შ. შ. შ. არა ხარანო?

კ. ბ. ცუდად მარს მივარტყდებო, შენ მარო არა ხარ?

მ. რ. (მორცხვად). დიახ, პატივცემული პროფესორო, მაგრამ ეფუტყე, ვეღარ მიცნო-მეთქი.

კ. ბ. ციცი, შენ მარო არა ხარ, ამ ორი წლის წინათ ჩვენს საავადმყოფოში მარტყულად რომ მუშაობდი?

შ. შ. შ. დიახ, დიახ, და მე დავაწინაურე ექონალ!

კ. ბ. რეზბო... ის ნენში შენ გამოიტე?

მ. რ. რა თქმა უნდა, მე მოგვიყვანე გონს (მოგვიყვანა, რომ მადლობა უთხრეს.) არაფრის, როგორ გვაკადრებთო, ბატონო კობე, არაფრის. ადამიანის გადარჩენა ჩენი მთავალეობაა.

კ. ბ. ი. სპირო, მანვენ ამხალა, მანვენ, რა გამოიტე?

მ. რ. (ცემს ამუღის ნატებს). ა, ბატონო კობე!

(კობე დახვდაც ამუღის, განწარულდება დაბრუნება სახეზე, რავლები გადატრიალებდა. ამ დროს შემოვარდება ყვავილებშიმარჩვეული დალი და მომლომარე მზისკენ მიიწევა თიავლის გადასაცემად, კობე შეაჩერებს.)

კ. ბ. დათო, დროზე მომხსწარი, შეილო, კვდებო... ყვავილებს დროულია: სად იზოვნე ასე უცბად?... კვდებო, დათო, ქაფურის მავარად გამოხდელი წული გამოიტეხს, ეს ვინ... ეს დონა ვესმ ჩაბარება, გადვიტ დიდებუნს, ცაცის, შენი ქმარი უფილბო თანამშრომელმა მოკლა-თქმო... გასურვებ გამოძღვების ჩაბარებას... კვდებო.

(კობე დივანზე გადასვენება. მზია ცილობს ყვავილები გამოართვის დათოს, მაგრამ შამშე ხელიდან გამოსტაცებს თიავლს და კობეს დაადებს გულზე.)

შ. შ. შ. სახანაბრობი მოვალეობის შესრულების დროს, მოულოდნელად გარდაიცვალა თეატრის მთავარი პირფრევი კობე გიორგის ძე არაგლოდაშვილი!

სურათი მეორე

თეატრის დირექტორი — ბენოს კაბინეტი. სანამ ბენო თავის მონილობს დამთავრებულ, დამლაგებელი ქაღალდი და კაცები კაბინეტს დაბრუნებულ ატრინებებს (ფიციშებს, ცნობილ დრამატურგთა, მსახიობთა პორტრეტებს, და სხვ.) ცელანს ხანძანსწიფიანადღებო ხელსაწყოებით (ბარო, წერაჭი, შლანგი, ცეცხლქმობი ცილინდრები, ქვიშით სახე უფო, და სხვ.) ბოლის შემოტევი და ბენოს მინიშნებით ცელდებზე ატრავენ ორ პლაცატს.

მარცხენი: „ბუხარში ცეცხლი გაანელეთ, ძალიან დაცხა.“ შუქსპირი.

მარჯვნივ: „ცეცხლი თივანი არ დაიმალება.“ ხალხური.

ბ. ე. თეატრი არ შეჩა, რომ თეატრის დირექტორი ვარ, რა თქმა უნდა, არც უნდა შეჩორებ. მაგრამ, რომ ვარ?! ა, აქ რომ დეკორის დირექტორის კაბინეტში? ახლა რომ შემოვლენ კონსერვის ფიფრის წვერები? რა თქმა უნდა, არც ამას დავიჭრებ, მაგრამ ახდელდა რომ შემოვლენ? თუ შემატევენ, რომ თეატრის არაფერი მესმის — ეს ყი ამწერია (შუბლზე თითქმის ისევ...) ა, ასობეხაც ვგრძობ, თუ შემატევენ და აქედანვე გამავდეს, მაშინ?... მე მხოლოდ ერთი რამე ვციც თეატრისა — შენობის ხანძარი არ უნდა გაუნდნეს. ზოგება უყვე მივიცი. (ხელს იწვევს სახანაბრო იარაღებისაკენ.) ვაი, ვის ხელში ჩაადებს ჩემი სახანაბრო რაზმი — ნავთის მომმარაგებლის — ვილდ ბოცი ვეჭობადს ხელში... ნავთის მომმარაგებლის დეკორივებს ერთხელ სამარაბოლოვო, გაეცანით და გათვალისწინეთ შედგომ მუშაობისა. მივიდე შენ, წამოვიწევი, გაავარაშდე წიგნის უნდა და რას ვხედავ — ირომეო და ჭული-

ემა? შედგომის სახანაბრო მაროშის უნდა ჩაუხვამო-სტარო შეუხებს. (ბროშურას უჩვენებს მათუფლებს.) ...გაეცანით! და გათვალისწინეთ შედგომ მუშაობისა! გულმორცხვად ეხედე! დაბარ. ასე უნდავერს აუხდეს ჩენს მეტრის! ლარანო-ტანს! მანამ მაგარად, რომ მედრიალა და ქვეყანა შეშეკარა. მორჩილად დავთანხმდი, ოღონდ უმუშეზარდ არ დაგჩინებოდიო. ალბათ, მანეცნობაზე დავთანხმდებოდი, რომ ექვითა. ფრთხილად! მოდიან კონსერვის ციფრის წვერები, თეატრის დასი უნდა შევავსო ასევე მსახიობებით, ერთ დროს სახანაბრო აუზებს ვაეხებდი წულით, ახლა — დასი... ფრთხილად! მთავარია, აღადგინო სისულელე არ წამოვიყარბადლო, თორემ პატარა ვის არ წამოსიღწინა!

(შემოდიან ციფრის წვერები.)
I წვერ ი. სალამი!
ბ. ე. კეთილი იყოს ჩვენი გაცნობა, დაბრძანებით და ბარე დავიწყო გამოცემა.

I წვერ ი. (დინარინებს უხმობს და უჩურჩულებს). ამას, გგონი, კონსერვის და გამოცემა ერთნაფეოში ტრევა, თუ ვინდათ, ბეც-რა ვიცინოთ, ნურაფერს ნუ შევეწორებთ.

II წვერ ი. შემთხვევით ექვანინოთ თუ წაროსცა რამე, აი, ის შეუწერსო.

I წვერ ი. დავეკოვო.
III წვერ ი. ცოდვას ნუ ჩავიდნო, მაგას თავისი გაქირება ეცო-ფა.

II წვერ ი. ახა, აქ რომ მოდიოდა, რას ფიქრობდა?
III წვერ ი. ვითომ ეც ფიქრობდა?

I წვერ ი. მაგას სიბო-სამი უნდა განმავლობაში არავინ მოხსნის, რა გვენაძლება, ვიცინოთ, ჩვენ სხვა არაფერი დაგვჩინია.

III წვერ ი. ჭერ კაცს არ იცნობ, ისე არ მოხდეს, რომ ახალი მსახიობები მიიღოს და ძველები გაგვყაროს.

I წვერ ი. შენ დარდი ნუ გქვინა.
ბ. ე. ცველაფერი ესმობა, სწრაფად მოსილდება ჩვეუსს, ხომ... ხომ არ დავიწყოთ გა-გამოცემა... ბოდიშო, კონსერვის.

II წვერ ი. დავიწყოთ, პატივცემული ბენო!
ბ. ე. (ზარს რეკავს, სიამო იხედება.) შემოვიდეს სტუდენტი... ბო-ბო-ლიშო, აბილურიცნე... ბო-ბოლიშო... კონსერვისანტი, და-ვიცე ავთანდილაშვილი, ბო-ბოლიშო.

I წვერ ი. მამათო, პატივცემული დირექტორო, მაგრამ ხომ არ აქვთხებს, კონსერვისანტი კი არ შემოვიდეს, არამედ ცეცხლი შემოვიდეს? ჩვენ მაშინვე შევამოწმებთ როგორ ცეცხლს ხო თუ ის მსახიობი (II წვერს, სიცილი წასკდება.) ხომ მაინც გამოსაცდელია ცეცხლი.

ბ. ე. (ხედება, რომ დასკინიან.) სრულ სიმათლეს ბრძანებთ, მაგრამ, თქვენის ნებაზოთით, ამჯერად, ჩვეულებრივად შემოვიდეს. ავთანდილაშვილს სიხოფიო ისიც ხომ უნდა შევამოწმოთ, როგორ დადის მსახიობი? (შემოდიან დათო, ყველს ცალ-ცალკე ურავს თავს.) სალამი, სალამი, ეე. ახა, ეშაწვილო, დავიწყო... (ციფრის წვერებს.) თქვენ ხომ არ ჰკითხავთ რამე?

II წვერ ი. ახა, ჩვენ რა უფლება გვაქვს!
ბ. ე. კეთილი... ახა, ეშაწვილო, მიწინა ახლოს. (დათო უხებო-დებდა და ცკვლ თავს ურავს.) ეე... როგორ დაუარავდით თავს, მაგალითად, მეტეხს, თქვენ რომ... თქვენ რომ, ვიქვითა. მთავარისადადს თამაშობდეთ?

(I და II წვერს გაეცინება.) რა მიზნა?
I წვერ ი. ძალიან რთული შეთავაზება მივიცი.

ბ. ე. მოლოდინელი, ხომ? ვნახით, როგორ იცის ისტორია, ახა, ეშაწვილო, მისაუხებოთ, როგორ მიხვალმობთ დასა? და თო. რომელ მეტეხს, აღმოსავლელს, თუ დასავლელს?
ბ. ე. მაგას რა მნიშვნელობა აქვს?
და თო. აღმოსავლეთში მეტეხს, აი, ასე ურავრდენ თავს, დასავლეთში — ახე.

ბ. ე. იც ვედად, ახლო?
და თო. ახლას? არ ვციც.

II წვერ ი. (სტიროხულად). ერთი ნიშანი დაგაკლდებათ.
ბ. ე. (წამოეგო). დიახ, სამწუხაროდ, ერთი ნიშანი დაგაკლდე-ბათ.

I წვერ ი. პატივცემული ბენო, თქვენ ახლა, აღბათ, შეიცივებას შეუბრუნებთ.

111 წევრ ი. (ჩუბრაძე) უხარულაია
 ბენ ი. როგორ თუ შევუბრუნებ?
 I წევრ ი. სანტარესია, კონკურსანტი რომ შედის დამაშობდეს,
 როგორ დაურჯავდა თავს...
 და თ. შთავარსარდალს?
 I წევრ ი. არა, დაცვის უფროსს.
 ბენ ი. (ცვლად წამოვიგო.) დაიხ, დაიხ, ახა, გვიანსებო.
 და თ. რომელი დაცვის უფროსი, ქალაქის?
 I წევრ ი. ქალაქისა რა შენაში?
 და თ. მაშ. ციხის დაცვის უფროსს?
 II წევრ ი. არა.
 (I წევრი უკრძო უხარულეულს დათოს.)
 და თ. არ, სახანაო დაცვის უფროსს? (I და II წევრი იცინავენ.
 ბენი მრისხნელად გადახედვდა მათ.)
 ბენ ი. დაიხ, თუნდაც სახანაო დაცვის უფროსს.
 და თ. მევენს რომ ვიამაშობდე, სახანაო დაცვის უფროსს სუ-
 ლად ან მივასლებოდი.
 ბენ ი. (უყვინა.) ეგ ვითომ რატომ? ახა, რას იზამდი?
 და თ. ჩამავარსობდი (ეთურის წევრები იცინავენ, ბენი უკრძო-
 ლდებს არ აქცევს, დათოსგანა ნაწყენი)
 ბენ ი. ეს ვინ უფოლა, რა დავიზავა?
 და თ. შევევებს ხანაგების ვაჩაფხა უფარდათ, ჩაქრობისათვის
 უვალს სცივლით დავსცილი.
 ბენ ი. ვინიერი პასუხა, მაგარა ცოტა მაკარი უფოლბარ, უმაწ-
 ვილი.
 II წევრ ი. ერთი ნიშანი მოგვამებათ.
 ბენ ი. თმუცა... დაიხ, ერთი ნიშანი მოგვამებათ. (ეთურის წევრ-
 რებს.) თქვენ ხომ არ ვანარსობდით გამოცდას?
 I წევრ ი. არა, თქვენს ჭიობებ, ჩვენს გულისფანცქალით ველო-
 დებით თქვენს შეკითხვებს.
 ბენ ი. ვასაგებია ჩემთვის, ვანავარობთ გამოცდა. (სიმწრის ოფ-
 ლი ვადსდის.) ახა, უმაწვილი, მისასუბო, ახა, თუ იციო...
 დაიხ, ახა, მისასუბო, თუ იციო?
 და თ. რა ვიასუბოთ, პატვიცმული დარქვტორი?
 I წევრ ი. ეგეც თვითონ ვიბარს?
 და თ. შეკითხვა ვერ ვაგვიორენ.
 I წევრ ი. ახა, სუფლიორის ჩურჩულს სულ ვერ ვაგვიორენთ.
 ბენ ი. რა თქმა უნდა.
 II წევრ ი. რა მასიბობი ხართ თქვენ? ვანავარძეთ, ბატონო ბენი!
 ბენ ი. ახა, მისასუბო, ვიბი პიესხა... (უბის წიგნავში იხილდა.
 ეთურის წევრები ამჩნვევენ, სასწრაფოდ მილავს.) ვიბი პიესხა...
 ახა, თუ იციო ვიბი პიესხა?
 და თ. რაიმელე ამბობთ?
 I წევრ ი. ეგეც არ იციო?
 ბენ ი. (სასწრაფოდ ჩაიხიდაც უბის წიგნავში, ვახარებულთ).
 ზო, მართლდა, ახა, ჩამომითავადეთ თეატრები, რომლებიც...
 და თ. (სახანასუბოთ) მოსკოვის სახმატრო თეატრი და დიდი
 თეატრი, დინიანდრის კიროვის სახლობისა და გორის სახე-
 ლობის...
 ბენ ი. თეატრები-მეთუი, რომლებიც...
 და თ. თიბლისის რუსთაველისა და მარკანიშვილისა, პარიზის
 „კომედი ფრანსეზ“, სტრატეგორის...
 ბენ ი. მე ვეკითხებით იმ თეატრებზე, რომლებიც...
 და თ. მემორიალური, ნიუ-იორკის „მტრთაოლიტენ-იპერა“,
 ბერლინის: „დიორენ ეტატარ“...
 ბენ ი. უმაწვილი, თქვენ შეკითხვაზე არ პასუხობთ!
 და თ. რატომ?
 ბენ ი. მაგ თეატრებიდან არცერთი არ დამწვარა. (ეთურის წევრ-
 რებს სიცილი წისკდათ.) მე მგინი, არ ვცდები, ველა მაქ-
 ლდა.
 და თ. რატომ უნდა დამწვარიყო?
 ბენ ი. მაგ თეატრებიდან არცერთი არ შთაუნთქავს ხანძარს.
 (ეთურის წევრებს.) იმედია, დამეთანხმებით. მე კი მესერს
 ჩამომიუღროთ ის თეატრები, რომელთაგან ვერცფლის მეტი
 არა დარჩა და ვანინარტრო, რისი ბრალი იყო, ან ვისი?
 და თ. ეგ... ეგ არ ვიცი, არ მახსოვს, ეგ... ეგ რა საჭიროა?
 II წევრ ი. და კიდევ ჩვენს თეატრში აპირებთ მუშაობას?

I წევრ ი. ვერ ვინდობთ, ვერ ვინდობთ, ვერ ვინდობთ წინასწარ და-
 ნისიბება მიღებულთ, (მიუთითებს სახანაო ინტერვიუზე)
 მაგარა მანერ ვერ ვინდობთ.
 III წევრ ი. (ჩუბრაძე). კარგი, გეუფადო, ვარკიანეულს
 იღებო არ მესხის!
 II წევრ ი. (დათოს.) პირველი მოქმედება დამთარებულეც არ
 იქნება, რომ თქვენ ჩაუქრობლ სავარტეს დაავადებ უკლი-
 სებში.
 I წევრ ი. დამახსოვრეთ, ეს იწვევს ხანძარს!
 II წევრ ი. თქვენ მოუშაბდებელი მოსულხართ კონკურსზე.
 და თ. ვთქვათ, ვიბარობ, რომ ჩრსთავიელის თეატრს ერობელ
 ვაუნდა ხანძარი, რას დავამტოვებ ამით?
 ბენ ი. (ვახარებულე) ო, სწორია, უკრად, უმაწვილი, ვაუნდა, მა-
 გარა ბოლომდე ხომ არ დამწვარა?
 და თ. ბოლომდე არა, მაგარა ხომ ვაუნდა?
 ბენ ი. და იციო ვინ ვადარჩინა?
 და თ. არა.
 ბენ ი. მე!
 და თ. თქვენ?
 I წევრ ი. რას ამბობთ, რას ამბობთ!
 II წევრ ი. ამას ვერც წარმოვადგენდი!
 ბენ ი. (ეთურის წევრებს უამბობს მიული გულწრფელობით, თან-
 დათან შედის თავის სტიკაში.) ეგენხან არ ჩამომარტვათ, მე
 მაშინ ჩამოვლდე წარმადენეს. გუბერნიო შევიცილო
 ცეცხლს ჩვენი არაბლები. ვიწვილით მაგარა უნარ ვიხედვით.
 აი ეს კრობლაც მანადგოდა. (მარკის ტოტს იწვევს, ეველს
 სწული წისკდაც, ბენი დამოურკვევა, უხალისოდ ვანავარობს.)
 ახა, მისასუბო... თქვენ ხომ არ ჭიობებო რამეს? არა? ეთო-
 ლი. მაშ. მისასუბოთ...
 (უბის წიგნავში იხილდა.)
 I წევრ ი. (ბენის წასწერებებს.) შარგალა დამალოთ, თო-
 რე წავარამვეთ კონკურსანტი.
 ბენ ი. (მალე წიგნავს.) ახა, ვინ იომაშა... დაიხ, ანდა, ვინ იყო
 ის რევიორი... (თანდათან იხილავს.) ანდა, თუნდაც, ვინ იომა-
 შა... ანდა, დაიხ. ცუდად ნებისყოფამ უმტურნა! რაც გენებათ
 მისასუბოთ, თქვენ თვითონ მისასუბოთ.
 და თ. რაზე?
 ბენ ი. რაზედც გენებათ, პასუხია შთავარი, თორემ შეკითხვას რა
 აზრი აქვს!
 და თ. კი, ბატონო, — ვასული საუკუნის მამან წლებში!
 ბენ ი. რა, ვასული საუკუნის მამან წლებში?
 და თ. ჩამოყოლიდა ქართული თეატრი.
 ბენ ი. რას ამბობ, ასე ვიან? ახა, კიდევ მისასუბო!
 და თ. სოფლად, ექვილე, არისტოფანე.
 ბენ ი. სწორია, უკრად, ახა, კიდევ ერთი მასუბიცი და...
 და თ. სტანისლავსკი, მეიერჰოლდი, რეინარდტი...
 ბენ ი. ბილის, ეგეც ცვლენია, ვიფიკრე, ამას ვერ მისასუბებს-მე-
 თქი, ახა, კიდევ ერთიცი და...
 და თ. არასოდეს!
 ბენ ი. უკრად, სწორია... მიოცა, რა „არასოდეს“?
 და თ. მე ვიასუბებთ შეკითხვაზე, მოლოდინი ოდესმე საქართვე-
 ლში თუ უყოფლად.
 III წევრ ი. (მოთმინებლად გამოსული წამოხტება და დივიცი-
 რებს), რას პავს ეს? თუ ვამოცდა, ვამოცდა იყოს, შთავა-
 რე, ბატონო ბენი, მაგარამ... ეს ვამოცდა კი არა, კომედიცა.
 ბენ ი. (ვაშარებულე) არა ვარ მე თეატრის დირექტორი, ხომ
 მიხვდით ახლა? არა ვარ! მინანარტ ვახლავართ, დაიხ. ვამა-
 ნებეთ თავი, დამხსენებო, მოსწორდით თავიდან, ან მე მიმო-
 შობოთ, გევედრებით!
 III წევრ ი. მაგას წვენე ვერ ვადაუწვევებთ, ეს მისიბობი კი კონკურ-
 რსზე მოსული, ჩვენი პასუხი უნდა ვუთხროთ, ნება მომეციოთ,
 მე ვავარკიო ამის ავ-კარგი.
 ბენ ი. რაც გენებათ, ჭქვინი.
 III წევრ ი. ახა, დავიო, წაიკითხოთ ის კლაკატი.
 და თ. „უხარბო ცეცხლად ვაანდეთ, ძალიან დაცხა“.
 შექსიარი.
 III წევრ ი. ახლა ვახსენებო, რომელ ტრაველიაში ანთია ეს
 ბუბარია და ვინ ამბობს ამ სიტყვებს?
 და თ. ამ ფრანს ამბობს კალმეტი „რომეო და ჯულიეტადან“.

1 წერტილი. (დათოს). რა ტემპერატურა ვითარდება ავიზიზებულ ბუხარში?

111 წერტილი. გეოგრაფია თავადება (დათოს) წავციოთხეთ რაიმე ნაწევრები. მოწოდება, ან ლექსი, გვიხარბარ რომელიმე დათო. მე სწორედ „რომეო და კლიოტადანი“ მაქვს მომზადებული.

111 წერტილი. გისმენით? დათო. ოღონდ დიალოგი, მსახიობ ქალთან ერთად შევიწყალე.

111 წერტილი. ისიც კონკურსზეა მოსული? დათო. დიახ.

111 წერტილი. დაძაბეთ. (დათოს შემოპყავს შუა.) რა გვარა ბრძანდებათ?

მზია ა. შუა დაწვეა.

111 წერტილი. დაწვეა! (დათო და შუა რაღაცს ენერჩელებენ ერთმანეთს, ყველაფერს შეუმჩნეველ შემოდის შიშვე, თვალს მოჰკრებს დათოს და მხიას. არ მოუწონება მათი ასეთი სილუატი.)

დათო. სცენა აივანთან! (შუა სკამზე შედგება, დათო იატაკზე ჩამოუხვდება.)

მზია ა. „ღამის ნიღაბი არ ფარავდეს ახლა ჩემს სახეს, ქალწულებრივი მორცხვობისგან გავწილდებოდი...“

დათო. „ო, გეფიცები, ქალბატონო, ამ სახეს მთარებს, რომელიც ვერცხლით ვფარავდეს ხის ქენწერობებს...“

მზია ა. „წუ. მერყევ მთარებს ზე დიქლოზი, იგი მუდამთვე დალატობს ხოლმე თავის მრგვალ სახეს...“

მამშე. ასე არ ივარგებს! (ყველა მისკენ მიიხედვას.) სახამო მსახიობებს, საღამო თეატრის ახალ დირექტორს, როგორ არის საქმე? რა თეატრი ჩამოგატრიათ, ბენო, დაილაღდეთ? ახა რა გეგონათ თეატრი? სახმარებო მოვლილი. (ზემოთ იხევრს თათოს.) გამახსენდა, რომ დღეს ახალ დასს ადგენთ, ვიფიქრე, შევიღობ-მეტიკი. ბენო, ერთი წუთით! (გვერზე გაყავს.) ის უსწავლო ბუღალანია, ხომ გეხმის? (ბენო ხანტად მიიხედვას დათოსკენ.) ბუღალანია-მეთქი, მთელ თეატრს აფეირავებს, ეს გოგონა კი შეხანხნავი მსახიობია, ჩემთან დაშუაბდა. ხომ გეხმის, რას გუბნებთ? (მთებრუნდება დაწარხებებს.) დაახ, ასე არ ივარგებს!

111 წერტილი. რას გულისხმობთ?

მამშე. თუ გამტრახობა არ მალატობს, ის უსწავლო სკამზე უნდა გაუანწილოთ, ქალი კი ქვემოთ დაწინაობ, სკამზე დარეხა უხერხულია ქალბატონს.

111 წერტილი. სკამი გულისხმობს აივანს, ქალიცაა აივანზე უნდა იყოს.

დათო. მეც ასე მაქვს გაგონილი.

მამშე. მე კი ასე გამეგონა, რომ მსახიობმა ყველა როლის თამაში უნდა შესწლოს. ახა, სცადეთ!

დათო. მე რეულიტა ვთამაშობ?

მამშე. რეულიტებისთვის კუკას ჰკარგავთ, მათი ხულის შეცნობას კი უფარბისობ.

მზია ა. და რომის მაგივრად აივანის ქვეშ მე დავადე???

მამშე. სცადე, ჩემო შუა, შენ ეს ქალიან დაგშევენდება. ახა, უსწავლო, ახმარბანთ აივანზე!

(დათო აღის სკამზე.) დაწვეა!

დათო. „ღამის ნიღაბი არ ფარავდეს ახლა ჩემს სახეს, ქალწულებრივი მორცხვობისგან გავწილდებოდი...“

(ციურის წყევები იციანბან.)

მზია ა. „ო, გეფიცები, ქალბატონო. ამ სახეს მთარებს...“

დათო. კმარა, ქალბატონო! მთარებზე ადრე მოთმინების ფილდა ითვისე, კმარა, ადელიტ ტატიმსხრობა.

მზია ა. დათო, დაწინარდი, შენ გენაცვალე!

მამშე. (თავისთვის.) მმ. გენაცვალე... (ბენის) ხომ ვითარბო, ხულიგანია-მეთქი!

(შუა და დათო გარბიან)

მამშე. (სიცილი აუტყდება, ბენისკენ თითის იშვერს.) ხანწარბა! ხა, ხა... ხანწარბა!

1 წერტილი. ხა, ხა... ხანწარბა!

111 წერტილი. ხანწარბა, ხანწარბა! (მოუღონდუნელ ქტილიან ისმის სახანბრო სირინის გამბეული ხმა.) აქამდე თეატრალენული ბენო ფეოთანივით წამოვარბდება ფე-ხეა.

ბენო. ახა, ხანწარბად, პირველ რიგში ბავშვები და ქალები, ახა, ჩქარა, მოწვეა!

(სახანბრო შლანგს ხელს დაეკლებს და გარბის. დარჩენილები თვეშეყავებულ იციანბან. ბენო ლასლასით ბრუნდება უკან, აყვლა ჩემუნება.)

ბენო. იციანბო? დიდი ხანია არ დავციონიათ... ადამიანსათვის? არ მოვიტოვებთ აუფლი მის გასაქტირო? ერთობო? მერტ გახვალდ გარეთ და ქვეყანას მოსდებთ ერთი სასაცილო მესხანბის ამბავს, მასხრად რომ აიღდეს და თეატრის დირექტორად დანიშნეს, მოპყვებით რესტორნებში ქეთის მოლოდინით ერთხეტ-ლოდინით, სანა სტადრას გაიწვილოდით ოფიცინარი, მოპყვებით მეზობლებთან, სტადიონზე, ცოლებსკი უამბობთ, კიდევ ათას რამებს წაუმატებთ, თუ მისწენელს მანქანდამივ სასაცილოდ ახ მოიწვენება თქვენი ერთობი, იმას კი არ იციანბავთ, რომელდა სურუნება ჩაადგო ამ უამბო...“

მამშე. ბენო, აქარბე.

ბენო. არც იმას იციანბავთ, რატომ დათანხმდა მეხანბრე ამ უმეტრულ წინადებას, ეს თქვენ რატომ უნდა გაინტერესდებოდეთ, თქვენი წაუწყვლა გულებში როგორ უნდა უთანაგონით იახს, რომელდა იახს ერთი თვეც არ შეუძლია ურეღუნასოდ ცხოვრება, ერთი კვარცხ, ერთი დღეც! ჩემს კბის ბიჭს მე ვერ გამომშობღეს! მე ხელდასი უნდა მივიყო, გეგობო? ეს ვაგვბატონი კი უმუშეყრად დარკოვებს მაჩრდებობა...“

მამშე. ბენო, რა დაგეგობა, დაწინარდი!

ბენო. მთვეც კი დამციონო... „სყვეთი შემოვიდეს... „შარაკვალა რე იხედები...“ რა ტემპერატურა აქვს ავიზიზებულ ბუხარს... თითქოს მე თვითონ არ დავციონიდე ჩემს თავს... მო, ახა, მოთხოვთ, რა ტემპერატურა აქვს ავიზიზებულ ბუხარს? თვეც გგონათ, იციანბო? თქვენ არც ის იციან, რა ტემპერატურა აქვს სათნოებს, გულისხმებრბობას, სიყვარულს, რადგან ხელი არ მიგაწვენებთ არც ერთთან... თქვენი გაუწილდა სისწლის გათმობას მართლაც ერთი დიდი ხანწარბი დასტირდებოდა. დასციონო... უხაზელე კი არა, მინარბე ათასჯერ წამოგვარბენდა წარწილდანი სახანბრო სირინის ხმაზე... რომ აბრბადებულ ოთახებში შეგვარბენდილუავი. ვაი, თუ თქვენსათახებზე ბუერად გამდარბენია. დაფიქრდით, შეიძლება ხელდ თქვენ და-გაწინაურონ სახანბრო ხანწარბებუდა, ვნაობი, როგორ იციანბებთ... ახლა კი იციანბო, ბატონებო, იციანბო!

(გვარბი.)

111 წერტილი. დაბარბუნეთ თავის ადგალზე და იხვე მოქვიანებება.

მამშე. შეუძლებელია. მის ადგალზე სხვაა დანიშნული. მე უკვე ვაცოცობო ამ ადამიანს, ვინც...

111 წერტილი. ვინც?

მამშე. ვინც დამბრტყა და მოხვია, რომ...

111 წერტილი. ვინც დავიკარგე და გობოვარ, რომ?

მამშე. მერყედ აღარ დამბრტყენიო, იცოდეთ! დაბა!

ნაწილი მეორე

სურათი პირველი

პროფესორ კოტე არგელოდაშვილის ბინა. ავღმყოფთა მისაღობი კაინებეტი. ტახტზე წამოწოლილა კოტე და გნუსოს კოიბელოლბს, მოსი მუღულე, ცაცია ნემსს უკუეოს.

ცაცია. შენ უკვე გამოწინარბოდილი. კოტე, უხერხულია თუ გაიგავ... კოტე. რომ გამოწინარბოდილი.

ცაცია. თუ გაიგავ, რომ შეგნებულად არიდებ თავს ახალ სამხაზურს.

კოტე. ამას არც ვმალავ, სანამ იმ ბრძანებს არ გააუქმებენ, მე ავად ვარ.

ც ა უ. უფრო ერთი თვეა, აღარც ძველ სამსახურში დადიხარ, აღარც ახალში, მაღე უფროდ დავარქვით.

კ ო ტ. უფულოდ, უაროდ, უმაროდაც ქვეყნის მახზარა კი არ გავხედო, არისტულად აკეთებს ისედაც და ამიტომ არისტობებს უნდა უხელმძღვანელო, მაშინ გამოდის, რომ ვინც ვირტუოზულად აკეთებს თავის საქმეს, ვირებს უნდა უხელმძღვანელოს.

ც ა უ. უბერხულია, კოტე, მაინც უნდა გამოცხადდე, თეატრში.

კ ო ტ. თეატრში ექვსი წელიწადია არ ვუფილვარ და ახლა უკველდღე ვიარა?

ც ა უ. განუცხადე შენი გულისწერომა, უთხარი, რომ ეს ყველაფერი უმერებაა, გაუგებრია.

კ ო ტ. ათასჯერ დავრეკე, ურუცო არ შეუბერტყავთ: ვილც ხეარეს, გაკლენამე ნათესავმა აურსულა უმერტოლ ხოცინა, მოაქნინა მისთვის ზუსტად 180-მანეთიანი ადგილი, ეს სახანძრო რუხის უფროსის ადგილი ამოიწრაფა, და აირია ყველაფერი, მესამარე თეატრის დირექტორად დანიშნეს, თეატრის დირექტორი ავტოსადგურის უფროსად გადაკეთდა, ავტოსადგურის უფროსი, მგონი, ქაქაის წყალმომარაგებში, ხომ ყველა ხდება, დღე თუ ქატარა, რამე ის სისულელეა, მაგრამ მაინც რომ ხდება? სიზარდაც არ გამოდგებოდა ეს ამბავი, თორემ ვიტყოდი, სიზარში ვარ-მეთქი! აირია ყველაფერი.

ც ა უ. შენ ამ არეულობას ვერაფერს უშველი.

კ ო ტ. ისე ვუშველი, შეე მაღლა ივოს! დღეს მართლა კარგად ვერნობ თავს. ხვალ დიღს წაღებურავ ქუღს და გავსწევ ჩემს საავამყოფოსაკენ.

ც ა უ. აქ რომ ახალი კაცი დაგვადეს?

კ ო ტ. თუ ხეირანი ქირურგი იქნა, იცოცხლე, სიამოვნებით დავიტრებებ, თუ არა და, პანდურტისკვით გამოვადგებ თავის ავტოსადგურში თუ წყალმომარაგებაში.

(რეკავს ტელეფონი, კოტე სასწრაფოდ წამოწევა).

ც ა უ. გისმენ? პროფესორი? ახლავ!

კ ო ტ. თუ თეატრისად რეკავენ, უთხარი, ავად არის, წევს-თქო.

ც ა უ. (ყურმილი). იცი რა, მამაკობა, მაგრამ... რა ბრანდეთ? (კოტე) თეატრის ახალი დირექტორი ვარ, ორი წუთით მინდა მოხვალა.

კ ო ტ. ბენი? უთხარი, სიზარს-თქო.

ც ა უ. იცი, კოტე სიზარს და... ვატყობ, დიდხანს არ გაიღვიძებს.. როგორ (კოტეს). მიმიღოს როგორც ავადმყოფი, სხვა საქმე მე არა მაქვს.

კ ო ტ. კი ეშმაკია, უნდა რომ თეატრში წამოტყუოს.

ც ა უ. მიიდე, კოტე, უბერხულია, იქნებ მართლა ავად არის კოტე.

კ ო ტ. ავად რომ არის, დღე ხანია ვიცი, მაგრამ მაგის გამყურნავი ექიმი მოსოფლიოში არ მყავლება.

ც ა უ. ვუთხრა ეგრე?

კ ო ტ. უთხარი, არ შეიშინა.

ც ა უ. (ყურმილი). მისმენ? პროფესორი ამბობს, რომ თქვენი გამყურნავი ექიმი შე მოსოფლიოში...

კ ო ტ. რას სულელობ, ცაცია (წამობტება და ყურმილს გამოკლავს ხელიდან.) ბენი ბრძანდებით? გამარჯობა... რისი ბოდიშო. არა, ისე, სხვათაშორის მშინა. ხად იტყინეთ? კეთილი, მოდიეთ, ოღონდ ჩქარა.

ც ა უ. ვილც უცხო უმარული შეიკედლდე საუყოარ ბინაში და შენი საუყოარი დირექტორის მიღება არ გინდა?

კ ო ტ. ცაცია, ეს იყოს შენი უქანასენელი საუყედურთ ამ უმარულილის გამო.

ც ა უ. შე არ გსაუყედურობ.

კ ო ტ. უფც მერამდუნედ აუყედრი იმ ბავშვს ჩვენთან ყოფნას, რა დავიშავა?

ც ა უ. კონკურსისათვის რომ ეშმაკებოდა ის ორი კვირა, ამოვიღე ხმა? ავამედი, ვასმედი, ზედ გადავყვირე, ახლა...

კ ო ტ. ახლა რა?

ც ა უ. ჩაიჭრა, არ მიიღეს.

კ ო ტ. ვინ გიბობს, ჩაიჭრაო, თვითონ წამოვიდა გამოციდიდან...

ც ა უ. პო, მაგრამ, მანამდე სოლოდან წამოვიდა...

კ ო ტ. ეს ერთი თვეა შენ სოლო, მაგრამ ვერაფერში ჩასვარი, მოარჩა და გათავდა, მიღებულია ჩვენს ოჯახში.

ც ა უ. ჩვენს ოჯახში — კი.

კ ო ტ. თეატრში მიიღებენ ხადმე, არ არის უნიკო ბიკი.

ც ა უ. განსაკუთრებით ქალების დევნაში იჩენს ნივს.

კ ო ტ. უმარულით ხარ, ცაცია, მაგას არ ქვია „ქალების დევნა“. შეუყვარე ის გოგო, აქ არაფერია დასასრახისა.

(რეკავს შემოსასული კარების ზარი, ცაცია აუღებს.)

ც ა უ. მობრძანდი, მობრძანდი!

ბ ე ნ ო. შეიძლება?

ც ა უ. გელოდები?

ბ ე ნ ო. გამარჯობათ, ბატონო კოტე!

კ ო ტ. (თვით ხალხის იცემა). ო, კოლეგას გაუფაროს, კოლეგას. ხომ შევიღებოდა თეატრში? შესამე ზარის შემდეგ ხომ არავის უშვებ მათურებელია დარბაზში? თუ ძმა ხარ, არ გავიწყურს დემტო, თორემ ორივეს მოგვსინანა.

ბ ე ნ ო. როგორი იმედი მქონდა თქვენი.

კ ო ტ. ჩემი იმედი?

ბ ე ნ ო. თქვენ ე ახლოს არ გაეკარეთ თეატრს.

კ ო ტ. ავაკავებ!

ბ ე ნ ო. თქვენ რა გვიბოძო, შეგიძლიათ არსად არ იმსახუროთ, პროფესორის ბრძანდებით, შენაურ პრაქტიკის მიკეთო ხელი, ყოველ საღამოს ავადმყოფები მიიღო, მე კი...

კ ო ტ. თქვენც დაანებეთ თავი თეატრს და შენაურ პრაქტიკის მიკეთაო ხელი, ეს აქონებს.

ბ ე ნ ო. მე მოლოდინ ერთ საღამოს შემეძლია შენაური პრაქტიკის განხორცილება, მეორე დღეს რაღა ქვია?

კ ო ტ. მოლოდინ ერთ საღამოს?

ბ ე ნ ო. დიხ. გადავყე საუყოარი სახლი და მერე ხანძარი ჩავაქრო. მეორე დღეს რაღა ქვია?

კ ო ტ. რა გინდოდა, რა თქვენი საქმე იყო თეატრი?

ბ ე ნ ო. მე თქვენსავით არ შემეძლო პროტესტის გამოცხადება და შენ წდომა... დღეს ავტობუსის ფულცი არ მქონდა, ფეხით წამოვიდი სახლიდან...

კ ო ტ. (შეცა). ხელფასი ჩერ არ მოუტოვებ? გასახვია, გასახვია-კეთილი, მიიხარის, რას უწიეთი, რა უტოკავთ?

ბ ე ნ ო. მამაკობი, რომ ვიცრეუ ტელეფონში. მე გასახინად არ მოვსულვარ თქვენთან, ბატონო კოტე.

კ ო ტ. როგორ გვედრებათ, მიღების ფულს მე თქვენ როგორ გამოგარამოვე, ბოლოსდაბოლოს, ნაცნობები ვართ.

ბ ე ნ ო. მე გასახინად არ მოვსულვარ.

კ ო ტ. ფულს მე იშვითად ვართმეც კაციენტს. გაიხადეთ ხალაოი! (მისადკლდ ოთახში შემოიღს დაიო.)

ბ ე ნ ო. ასე წე გამოგებთ, ავტობუსის ფული იმიტომ არ მიხსენებთ, თითქოს უსახედლოდ მსურდეს გასინჯვა. მე სულ სხვა დამხარების სასოვნელად მოვედი.

კ ო ტ. გისმენ!

ბ ე ნ ო. დამარტობენ ჩემს ძველ სამსახურში.

კ ო ტ. მე ეც საიდან შემეძლია?

ბ ე ნ ო. თქვენ გაიზარეთ ჩემი ბედი, თქვენც აღფუოთილი იმ უმარების გამო. თქვენც ხვდებით რა ყოფაშიც ვარ ახლა, მომეშველეთ, ჩამვიღეთ ხელი, მე არ ვიცი, როგორ ვიბრძოლო.

კ ო ტ. არც მე ვიცი, ჩემს თავს ვუშველ თუ არა.

ბ ე ნ ო. ჩამვიღეთ ხელი, ძალიან გზობოვ, ვერდიდან არ მომიშორაო და თქვენ კიდეც ერთ ადამიანს გადაარჩინეთ, ექიმი!

კ ო ტ. ვიიომ შე შემეძლია ქაქაის მოშოლდ მურერნეობს ვუშუარალო?

ბ ე ნ ო. განა მურერნეობა ვარ მე?

კ ო ტ. მაგრამ მსხვერპლი ხართ ამ უწესრიგობის.

ბ ე ნ ო. თქვენ ხომ თავი დაადრეთ ამ სამსხვერპლის.

კ ო ტ. ჩერ კიდეც არ ვიცი.

ბ ე ნ ო. იქნებ ჩემმა გულისტკივლიმა გააძლიეროს თქვენი არისხვა.

კოტე. მე შემოიღა გაგნაწით, გავიგო რა გტყვიან, გიმტყრან-
ლო, მიგანჩინოთ, მაგრამ ჩვენს ქალაქს არ ხტვან არ ვიცოდ-
არაფერი ვაგებება. ქალაქი არ მოსულა ჩემს საავადმყოფოში.
თუ საციენტის კირისფლები უარს ამბობენ ოპერაციაზე, მე
ფულდება არა მაქვს ჩავერიო საქმეში, ჩავერევი და, ვიცო, და-
ვისტეხი.

ბენო. ბატონო კოტე, თქვენ ხომ მართო ექიმო არ ბრძანდებით,
მოქალაქე ხართ!

დათო. სწორად ის კირისფალი!

კოტე. ამას ჩემზე ამბობ?

დათო. თქვენზე, ამ შეტად პატივცემულ ადამიანზე.

ბენო. ვაგარობა, დათო, თქვენ აღბად ნაწყენი ხართ.

დათო. თუკი დამარბულ კაცს შეუძლია განაწყენება...

ბენო. მე მგონი, აქამდე არ მოსულა საქმე.

დათო. სრულ სიმართლეს ბრძანებთ, რადგან ცოცხალი დამმარ-
ბეთ.

ბენო. რა აფიქროს შემებლო.

დათო. ეგ თუ იცოდნა, რატომ დათანხმდით იმ უმეტარულ წინა-
დღეებაზე?!

ბენო. სხვა ვნა არ მქონდა.

დათო. ხალხთან ადამიანებს ახალი გზა გაჰყავთ ხოლმე.

ბენო. მე ის კაცი არა ვარ.

დათო. ზოგჯერ უმეტარება უნდა შეაქროს თავანაწირობით, თქვენ
კი საკუთარი სიღატაკე გემათ.

ბენო. (უეცრად სკამზე ქდება). თუ შეიძლება წყალობა!

კოტე. ცაყა, ცაყა, წყალი ჩქარა!
(შემოდის ცაყა.)

ცაყა. რა მოხდა?

კოტე. (ნემსს ამზავებს). გული შეუღლიდა, ჩქარა, ცივი წყალი!

ცაყა. კოტე, ხომ შევნივარად იცი, რომ წყალი ორი დღეა არ
მოღის ჩვენთან.

ბენო. (ჩურჩულით). ესე იგი, უკვე დაუწყია...!

დათო. ბოდავს, მგონი.

კოტე. რას ამბობთ?... აიწიეთ სახელო.

ბენო. დაუწინავეთ და უკვე დაუწყია მუშაობა...

ცაყა. ვის? სად?

ბენო. ავტობუსების სადგურის უფროსი გადაუქვანიათ... ქალა-
ქის ავტომობილაგებაში. (კოტე ნემსს უყუთებს.) გმალდეთ,ო,
საპატივცემულო რევისორი.

კოტე. არაფერი, ბატონო დირექტორო. აი აქ, წამოწიოს.

დათო. (ბენოს). მასატიეთ, ცოტა ზედმეტი წამომცდა.

ბენო. ეგ რაბს, ვიდრე სრული დუმილი.

დათო. მე დღეს მივდივარ, ძია კოტე, მატარებლის ბილეთი ავი-
ღე.

ცაყა. უი, შეილო, არ დაგავიანდეს.

კოტე. ცაყა!... რატომ გადაწვივებ ასე უეცრად?

დათო. აღარაფერი დამჩინება აქ, წყალ, ჩემს გზას მოვებენი.

ბენო. (ჩურჩულით). თუ — ახალს გაივან?

კოტე. იქნებ შენს გზაზე დაგანარ?

დათო. იქნებ, მაგრამ აქ უკანვე უხვებს ჩემი გზა და ისევე ხოფ-
ლისკენ მიემართება.

კოტე. კი მაგრამ იმ გზავს, მზახა, რას უტენებო? მგონი შეუყვარე
თავი და ახლა...

დათო. იმ გზავს, მზახა, რას უტენებო?

ცაყა. უი, იმას ვენაცვალდე... მეც ძალიან შემაყვარა თოკი.

კოტე. ცაყა, თავი შეიკავე. (დათოს.) ესე იგი, რაგორ გავიგოთ,
უარი გითხრა?

დათო. არა, ნაღღ სილა გამაწნა, ვაკოცე და...

ცაყა. თუ გიყვარს, უნდა გეკოცნა კოცდეს, ანა რა. ახლა მოთავა-
რია...

კოტე. თვითონ მიხვდა და შეირავო.

ცაყა. ახლა მოთავარია, მატარებელზე არ დაგავიანდეს, წყალ,
ჩემოდანს ჩაებლავებ.

(გადის.)

კოტე. რომელ საათზე გადის მატარებელი?

დათო. შიშვე. (რეკავს ტელეფონი. უერბილი.) დახ... რა-
ტონი შეიშვე ბრძანდებით? პროფესორი გნებავთ? თუ განჩარ-
ხობა არ მალადაკობს, შინ უნდა იყოს.

კოტე. მე არა ვარ შინ, ანდა... ვარ, მაგრამ ავად ვარ.

დათო. (უერბილი). არ გახლავთ შინ, ანდა არის, მაგრამ ავად
არის... რა?

კოტე. რაო?

დათო. (კოტეს). რადგან ავად ბრძანდებით, და ვერ გამოდინართ,
თუატარის დასს თქვენთან მოსულა უნდაო.

კოტე. არავითარ შემთხვევაში. მე, ბოლოსდაბოლოს მივჩინი და
ახლა, წესით, ჩემს საავადმყოფოში უნდა ვიყო, დათო.

დათო. (უერბილი). არავითარ შემთხვევაში, მე, ბოლოსდაბო-
ლოს, მივჩინი და ახლა, წესით ჩემს საავადმყოფოში უნდა
ვიყო, დათო... რა ბრძანებთ?

კოტე. რაო?

დათო. თუატარის ახალ დირექტორს ეძებენ, იპოვიან და მთელი
დასი მანდ მოვა ბენოატარის რეპეტორის დაწვევამდეო.

კოტე. არ უფხრა, გენ რაო ჩემთან არის, რამდენად უნდათ ეძე-
ბონ.

დათო. (უერბილი.) არ უფხრაო, ბენო რომ ჩემთან არისო, რამ-
დენიც უნდათ, ეძებონო.

კოტე. შენ რა კუვანადრობივით იმეორებ, ბიჭო, რა სილა გტყი-
ცა ასეთი იმ გზავსო?

დათო. (უერბილი.) რა თქვით? გაფართოებულ სამხატვრო საბ-
კოს ჩაატარებენ?

კოტე. არავითარ შემთხვევაში, გაფართოებული სამხატვრო საბ-
კოს საკითხი მე არც სათანადოობის სახელმძღვანელოში შეშე-
ვედრია, არც მიკრობიოლოგიაში, არც განეკოლოგიაში...

დათო. (კოტეს). გეკითხებათ, საკმებთ თუ გაქვთ, დასი რომ მო-
თავსდესო.

კოტე. (განჩაჩლებული) გადავიცე. — თქვენისთანა ხალხისთვის
საკმებთ თავზე საურელი მაქვს-თქო.

დათო. ალო, ალო... დაკიდა.

(შემოდის ცაყა ჩემოდნით ზღუში.)

ცაყა. ა. გენაცვალე, უველაფერი ჩავალაგე.

დათო. მაგდობონ, ანა, შევიდობონ, ძია კოტე.

კოტე. დათო, მოიცა, საქმე მაქვს შენთან.

ცაყა. ახლა გამოირჩება საქმე? ერთი თვეა აქ არის.

კოტე. ქმდე? ქმდე რა უკავო, ბიჭო, გავიწყდა მოძებნე ცაყა.
(ცაყა თავს გაიქნებს და გაღის.) დათო, შენ უნდა დარჩე.

დათო. რაღა დამჩინება აქ, ძია კოტე?

კოტე. უნდა დარჩე, მეორე მატარებელს გამოუყვები.

დათო. გამოუყვები, თუ ვაგვევები?...

კოტე. არა, გამოუყვები, რადგან შენზე ადრე მე წყალ. მომეცე
შენი ბილეთი.

დათო. რა მოხდა, ძია კოტე?

კოტე. არავითარ დასთან შეხვედრა არა მსურს, გავალ ქალაქიდან
ცოტა პაერს ჩაველავა. შუადღით ისევე დავბარუნდები.

დათო. ასე უფხრა, რაღა მოვინდა?

კოტე. უფხარი, სასწრაფო ოპერაციაზე გამოუძახებს საავადმყო-
ფოდან-თქო, დედა ცაყასაც ასე უფხარი. (იცემა.) კარებზე
დაუნდა. უცხებ არ შემივალეს.

კოტე. ჭირ ვერ შემოვა დედა ცაყა, ჩემს ქულს ეძებს.

კოტე. მეგ რა უნდა შენი ქულის მოძებნას?

დათო. არაფერი, ქულა რომ მოწინდეს, მაგრამ მე ქული არა მაქვს.

კოტე. მეგ ვერ ვტიცი, შე კაცო? შემოვა ახლა და ერთ ამბავს
დაწვდეს. იქნებ გაესწრო. ბენო, შენ არ გამეცე, იცოდე, ერთ
ბელს ქვეშა ვარი მე და შენ.

ბენო. მაგ სიტუვას ველოდი თქვენგან, თუ ერთ ბელს ქვეშა ვართ.
ნუ მიმატოვებთ, ბატონო კოტე?

კოტე. ადექი, წავიდეთ, შენ მართალი იყავი, ჩემო ბენო.
(უეცრად შემოდის ცაყა და კოტესგან მაღულად ქულს აძლევს
დათოს. კოტე შეამჩნევს. კოტე და დათო განციტორებულნი
შეხვადვენ ერთმანეთს.)

ცაყა. აი, შენი ქული, დათო. ბედნიერად იმგზავრე! (კოტეს.) შენ
რადს გამოწყობილხარ?

კოტე. თეატრის დასი მოდის, სერანჯისმარა ზომ არ დახვდები იმ ხალხს... კი მაგრამ, ამ ბავშუს არაფერი უკმაშია დღეს, გზაში მაინც გაატანე რაზე.
და თო. არ მშია, ძია კოტე.

კოტე. ვე შენზე უფრო მე ვიცი, გაუმზადე საუზმე.
ცა ცა. გინდა, დათო? სად ჩაღებ — ახლა, ჩემოდანი გატენილი გაქვს.

კოტე. გაუხევი ქალაქში და ხელში დაიკავებ.
ცა ცა. პურის გარდა აღარაფერი აღაგვრია, კოტე.
კოტე. კვერცხი ზომ გაქვს, მოუხარაზე სასწრაფოდ.
ცა ცა. უნს თუ წაიღებ, თორემ ზომ იცი, შუაღლის შემდეგ გაზო შეუდა.

ბენო. ესე იგი, დაუწყია მუშაობა...
და თო. მგონი, კიდევ ახილებ.

კოტე. რა თქვი?
ბენო. გაღაუყუანიაო და უკვე დაუწყია მუშაობა.
ცა ცა. ვინ გაღაუყუანიაო, სად გაღაუყუანიაო?
ბენო. წყალმომარაგების უფროსი გაზომიარაგების უფროსად.
კოტე. ამ საკამოს გენერალური რეპეტიცია თქვენს თეატრში...
ბენო. და ჩემზედაც იგივეს იტყვან, დაუწყიაო, ზომ?

კოტე. დაჩქმუნებულთი ბრძანდებოდით... ცა ცა, მოურჩენინე ამ ბავშუს რაზე, თუ პურია, სადმე უყვლიც იქნება. (ცა ცა უკმაყოფილოდ აქნებს თავს და გადის.) დათო, წავალ ახლა. მამაკოტი, ბილეთს რომ გაჩაბებ; აი, ფული. იმედია, გამოგებ. ზომ გეშის ჩემი მდგომარება?

ბენო. მესხის და შერე როგორ მესხის!
კოტე. (დათოს) თუ ცა ცა იენოს ხიდრე, არ გამოტედე; დამასმენს თეატრთან. ახა, ნახვადის, სიდე ან შემომიწეროს, თორემ შერე რაღაზე გავაგზავნი? ვე ქუდი, თუ მოგწონს, მიჩქენია. ახა, შენ იცი, არაფერ შეგამჩნის სიხრეზე, თუ უცვლად დაარჩუნებ, რომ სასწრაფო ოსტრაციაზე გამომიძახეს, აი, მაშინ იქნება ნამდვილი მსახიობი! წვაიდე, ბენო.
(კოტე და ბენო ფრთხილად გადის.)

და თო. როგორ მითხრა? (კოტეს ხმას ბაძავს.) „თუ უცვლად დაარჩუნებ, რომ სასწრაფო ოსტრაციაზე გამომიძახეს, აი, მაშინ იქნება ნამდვილი მსახიობი“.

(მისაღების ღიად დარჩენილ კარში თავს შემოყოფს შამში, მაგრამ არ შეშინდება, აკეთებს, დათო კაბინეტიდან შემარჩნის მას. უცვლად სახეზე ეშაყური ღიმილი გამოეხატება. თავის ჩემოდანს ხსნის, იკეთებს მოხეტარე პარკის, იცვამს კოტეს თეთრი ხალხის, თავის ჩემოდანს და კოტეს ქუდს ტრატკეშე მალავს, აქროსს ქუდს და ანთებს ღამის მბჭუტეზე ნიღურას. თაიხი ოთხიდან მისაღებში შეშინდება ცა ცა გახეში გახვეული საუზმით.)

ცა ცა. (შამშის) გამარჯობა, ახლავ გაუფრთხილებ პროფესორს. (შედის კაბინეტი, დათო მამონზე ფანტოქსენ შებრუნდება, ვიომი ქუქის ათვალერებს.) ა, შვილო, საუზმე... კოტე, სად დაიქარა ეს ბიჭი?

და თო. (კოტეს ხმას ბაძავს.) ამდენ ხანს რა საუზმეს აკეთებდი? კვლად დაიკავა და წავიდა, განსი, იქნებ ტრამვაის განქრებთან მისწერო.

ცა ცა. ეს უკვე მერტობეტი მოგდის.
და თო. არ გრცხვინა? დიდაც ცა ცა დღესავითი შემოიქარაო.
ცა ცა. ისე მაგას რა ეუბნარი, კაი ეშმაკის ფეხია.
და თო. ეშმაკის ფეხი როგორ გეკადრება, როიალის მაინც გეუქვა.

ცა ცა. შენ რა ზურგშეცეული მელაპარაკები?
და თო. ალბათ ღირსი ხარ!
ცა ცა. რა დავიშევი?
და თო. ითქმის იჭურდე, მეტი რაღა გინდა?
ცა ცა. ვიჭურდე? ქუაზე შეშლის ეს კაიო.
და თო. წაიდ ახლავ და საუზმე ჩადრანე დათოს, თუ ტრამვის გაჩერებასთან არ დახვდა, სადღაც მიუწერებ.

ცა ცა. შენ მე ვინ გავიარა? მეტი საქმე არა მაქვს, დათო, წაუშე გავურბენინე საღვურზე.
და თო. მე ჩემი ქული მომბრუნინე საღვურთან, საღვურს საღვურს შენვალუბა.

ცა ცა. უიმი, ქული!
და თო. დაბ, ქული, ჩემი ქული! ხვალ რა დავიხურო თავზე?

ცა ცა. ამ ბოლი დროს ზომ არ იხურავდი, კოტე?
და თო. აღარ ვიხურავდი, მაგრამ ახლა ნადავლმოყვარი უქუდივად გვიღებ ქუჩაში? როგორ არ გეხმის. ექიმის ცლილი მაინც არ იყო?

ცა ცა. დღმორე, ნოთუ შეგემალა დათოს ქუდიში?
და თო. დათოს სად ჰქონდა ქული, რომ შეგვლოდა? ჩემი ერთი-ერთი ქული როგორ აგვრია ჩემს ერთადერთ ქუდიში, ვერ წარმომიხედობ... ახლოს არ მომიქარია სანამ ჩემს ქუდს აქ არ გააჩნე, შენსკენ არც გამოვიხედავ. ო, რა ქული იყო, რა თხილარა და ფაფუკი, იმ ქუდს არ ვიპოვებდი მე ლექციების კითხვისას, ყველაზე რთული ოსტრაციების დროსაც...
ცა ცა. ახლავ, კოტე, ნუ ნერვიულობ, თორემ შეგებარუნებს გულის შეტევა. ახლავ, მივდივარ.

(გადის მისაღებში, შამშის ღიმილით ანიშნებს, რომ შევიდეს კაბინეტში, თვითონ თავის ოთახში შეიმშობა.)
და თო. ახლა ვაჩვენებ ბატონ შამშეს, რა უნდა მსახიობია ვარ იზის მაგოვარი, რომ სცენაზე შეხვებოვარ, ცხოვრებაში უნდა ვმსახიობი, ერთხელ ამ ვაგბატონავ შეასრულოს სხვის სკაპზე გახდენილი რეკვერის ბრძანება, თუმცა ის რეკვერის არ წუთში მე გახლავარი.

შამში. (კაბინეტიში შემოიხედავს.) შეძლება, პატაცეპული მოთავარი რეკვირისო?
და თო. ოი, ბატონ შამშეს საღამო, თეატრის დასი საღამო?
შამში. ახალი დირექტორი დეიქარება, ალბათ მომებნან და მოკლენ.

და თო. კეთილი, გახსადეთ!
შამში. რა ბრძანა?
და თო. მამაკოტი, ამ დროს ავადმყოფებს ვიღებ ბილმე და უნებურად წამოცდა.

შამში. გასაგება, თქვენს არხებაში ძველი პროფესია ებრძვის ახალ პროფესიას... მაინც როდის აპირებ თეატრში მისვლას?
და თო. ამ საღამოზე, გენერალურ რეპეტიციაზე.
შამში. რა კარეს იზამი! შეგელოდა ავადმცინს „რომი და ჩუღლიცა...“ ერთი ოთხნა მაქვს თქვენთან.

და თო. ხა, ხა... ეველა ასე იწყებს.
შამში. ვინ, ეველა?
და თო. ეველა ავადმყოფი, მაგრამ იცოდეთ, რომ ჩვენ, ექიმები, ავადმყოფების საიდუმლოებს არ ვაშადგენებო.

შამში. მე ავად არა ვარ... მე მინდა გიხორცო...
და თო. (თვალეში აშრებულებს.) თალში მაქვს რაზე?
და თო. ერთი დღეც რომ დაეგვიანებინათ, ცუდად იქნებოდა თქვენი საქმე.

შამში. მართლაც, თუკი დღეს აპირებთ სამსახურში მისვლას... ერთი ახლავარდა გოგონა მიიღეს თეატრში.
და თო. ნოთუ მიიღეს? წარმოუდგენებელია...

შამში. ერთი თეატრის გამორჩევა, ჩემი თეატრის ამოვავალი ვარცკვალავია, სახელიც ციურია აქვს — შოია!
და თო. ოი სახელი აქვს?

შამში. გლობოტურკალებსა მე მოაკლებთ შოიას, მამასავით მოეკავარი.
და თო. მამასავით — გამძინდებდა.

შამში. ვიცი, ხელმძღვანელმა არ უნდა გამოარჩიოს რომელიმე თანამშრომელი, მაგრამ ჩემი ოთხნა.
და თო. მე შეილი არა მაქვს, მამასავით მოქცობის გამოცდილება არ გამოჩნია.
შამში. მით უმეტეს, თუ შეილი არა გეყოფ... შოიას ერთი უქილაგო ემაწვილი აიკიდა ლანდვით.
და თო. ლანდვც უქილაგო აქვს?

შ ა მ შ ე . თავისთავად ცხადია ერთი უნიკო მსახიობია, შიას გულისათვის თეატრში უნდოდა შემომძებნაყო.

და თ . შემომძებნაყო? მერა?

შ ა მ შ ე . გაგაქარინეთ უკანე. მაგრამ მაინც ხვდებიან ერთმანეთს.

და თ . თვითონ თუ მათი ლანდები?

შ ა მ შ ე . ლანდებს არ დავძებ, თვითონ ხვდებიან, ელერგებიან. კონიან ერთმანეთს.

და თ . თქვენს თვალწინ?

შ ა მ შ ე . დიახ, ვითომ არც ვარსებობდე.

და თ . იქნებ არც არსებობთ?

შ ა მ შ ე . როგორ?

და თ . როგორ და, რაც თქვენს სიახლოვეს ირ ადამიანს უფერის ერთმანეთი, თქვენ მათთვის არ არსებობთ. ეს კიდევ არაფერია, ეს ჭრ კიდევ არ ნიშნავს, რომ თქვენ აღარა ხართ ამ მიწაზე; მაგრამ თუ მივლდა ქალაქამ გიომბინით შეიყვარა და თქვენ მარტო დარჩით, ნამდვილად გაქარბობთ.

შ ა მ შ ე . ეს არ ვიცოდით.

და თ . ეს დიდი ხანია ცნობილია მედიცინაში, ვინ ვითხარა, რომ ის უმაწვილო უნიკო მსახიობია?

შ ა მ შ ე . რა თქმა მინდა, ქალის რაღის თამაში არ შეუძლია.

და თ . რას ამბობთ; ადგილზე უნდა დაგვატვირთონათ.

შ ა მ შ ე . ევ არ იქნებოდა ურცო?

და თ . შიხა ვინ არის თქვენ?

შ ა მ შ ე . ჩემი თანამშრომელი იყო, ხომ იცით, მეც უწვილო ვარ და... (დათო დაღიბნული ჩასტყუროს თვალზე. საგარეო ტანი-სასოსდაცემული ცაცა სწრაფი ნაწიკებით გამოღის თავისი ოთახიდან, გაოჯლის მისაღებს და მიდის.) რატომ მიუტრებთ ეგერ?

და თ . მანაკეთ, ამ ოთახში მხოლოდ ავადმყოფები შემოდინან ხოლმე, მეც მირვეული ვარ, გასინჯავდე ვაკირდები მათ საქციელს, გამოხედვას, ხმის კოლეს... ამით ბევრ რამეს ვიგებ.

შ ა მ შ ე . მეც დაგაკვირდით?

და თ . დიახ, უნებურად.

შ ა მ შ ე . მერა რა ვაგდეო?

და თ . არაფერია ისეთი, ნუ ვუწინიათ.

შ ა მ შ ე . ნუ შემიწამო მითხარით, ბატონო კოტე...

და თ . არაფერია, არაფერია, ოღონდ პირბა მომცეთ, რომ ექიმთან ვიყოლებოდა წახვალთ.

შ ა მ შ ე . პირბაბა... თქვენზე კარგ ექიმს სად ვიპოვი, ძალან ვიპოვო გამსინჯო?

და თ . არა, ჩვენ აქ ხევა საქმე შეგყვარა... ოღონდ დამიხსოვრეთ: ამ სადაბოს არავითარ შემთხვევაში არ დაწვეთ მარცხენა მხარეზე.

შ ა მ შ ე . მითხარით, რა მჭირს, პატაცემული პროტესტორი, განა ჩვენი ნაცნობობა არაფერს ნიშნავს?

და თ . მაქოზეთ, მაქოზეთ, თუშა ვალდებულეთ ვარ გაგსინჯოთ, რადგან ყოველ წუთში შეიძლება...

შ ა მ შ ე . რა?

და თ . გული!

შ ა მ შ ე . გული... ახლა გამახსენდა, ხანდახან ხელ უმოიკოვოდ შე-მირჩებოდა ხოლმე მაქისცემა...

და თ . უმოიკოვოდ არაფერი ხდება ამ ქვეყანაზე.

შ ა მ შ ე . გამსინჯეთ, პატაცემული პროტესტორი, ვაგიახლო?

და თ . აქამდე ხელ რევიხორს მეძახბით.

შ ა მ შ ე . აღარსოდეს დაიგახებთ რევიხორს, ოღონდ გამსინჯეთ, ვაგიახლო?

და თ . ჭრ მოიხსენით თქვენი საათი!

შ ა მ შ ე . საათი?!

(იხსნის, აწოდებს.)

და თ . ვაგიახლო ხალათი, პერანგი და დაწვეთი ტახტე... კეთილი, ახლა თქვენთვის! (ტახტიდან ხუთთექვის ნაწიკით დამორცხული ისეთი ფორმისკონს ადებს საათზე და უტრს უდგებს საათის წიწყეს.) პირით ისინქებთ, ღრმად, რაც შეიძლება ღრმად! იო, გასაგებია, ყველფერი გასაგებია, ამას კი არ ვიციოდით!

შ ა მ შ ე . რა არის?! რა მჭირს?!

და თ . მოითხოვთ, ყველაფერს აგინათ. გადაბრუნდით ქვეყნულე ახსი (სასის გადაბრუნებს და ხეზუხ ადებს ფუნჯულირქუქუქა ნახვდელეთ და ნულარ ისინქავთ.

შ ა მ შ ე . (აშოქუშენს) ვაგიახლო!

და თ . (თავისთვის) სამი წუთი არ ხუნთქავდა. ამას, ეტუხა-უქარბადე შეუძლია ცხოვრება. (შამშეს.) ადკეთ, თუ შეძლებთ!

შ ა მ შ ე . რაი, ვითომ ვერ უნდა შევქლო? ცუდად არის ჩემი საქმე? პატაცემული რევიხორს...? ბოდიშო, პროტესტორა...

და თ . რამდენი ხანია, რაც ეს საათი ვაგეთ?

შ ა მ შ ე . საათო? ოც წელი ოცე მანც იქნება.

და თ . (თავს აუქნებს თანაგრძობით.) როგორ შეიძლება, როგორ შეიძლება, ნუთუ, ოც წელი ექიმთან არ უყოლებართ?

შ ა მ შ ე . (შეშლითუბული) ვიყავი, მაგრამ... არცერთი არ იყო პროტესტორი.

და თ . თქვენი მაქისთვის შენდების მიზეზი ეს საათია!

შ ა მ შ ე . საათო? რა შუაშია?

და თ . თქვენ ეტუ ხომ არ გეპარებათ, რომ მე ნამდვილად პროტესტორი ვარ?

შ ა მ შ ე . რა დარს ხუმრობაა, ბატონო კოტე!

და თ . ხომ არ გეჩვენებთ, რომ ვიღაც უნიკო მსახიობი ვარ, აჩქ ქალის, არც სხვა რაღის თამაში რომ არ შეუძლია?

შ ა მ შ ე . რას ბრძანებთ, რატომ დამცინით?

და თ . მანც უტრი დამხიდავთ; თქვენ საათმა დაგახნულათ. ეს პირველი შეხვევაა რაღია მედიცინის ისტორიაში. კიდევ კარგი, რომ შემთხვევით შემოხარეთ, თქვენი საათი დღეღამეში 133 წამით ჩამორბება დედამაქის ბრუნვას შიხს ვარშემო, მზე კი მოგახსენებთ, ყოველგვარი სიცოცხლის წყაროა, გასაგებია?

შ ა მ შ ე . მართალი ვითხარათ, ვერ ვაგვიგე!

და თ . რა არის აქ გაუგებარი, რადგან საათი ზედ მაქზე გიქოთათ, იგი ანებებს მაქისცემებს, მაქთან კი შენდებულა ქულსაცია ვაგულედაც ვრცელდება, ამას ბავშვში მიხვდება თქვენ ნიშნულად ვარბობთ. საუკუნო სიმშვედელ ძალან მოგახდომოდით. ერთი ადულებუა და შეიძლება გათავდეთ კაცი, მიერთდეთ ღვირს, თამბაქოს, ქალბისტენ კი, საერთოდ აღ გახედლო, რომ უმეტეს, ახალგაზრდა გოგინასაქე.

შ ა მ შ ე . (თავისთვის) სულ მიხე ბრალა... (დათოს.) რა მეშველებოდა, საათო პროტესტორი?

და თ . ბატონ უნდა შეგეტყობინო, არ ახალა იყოდით, ანდა, სულ აღარ ატაროთ.

შ ა მ შ ე . ჩიბის საათი რომ ვატარო?

და თ . იო, ევ დამოუკელთა მამაკაცისათვის, ჩიბის საათი მაქზე არაა, მაგრამ... ხომ გესმით?

შ ა მ შ ე . ვაგულდა ღმერთს, რომ არასოდეს მიტარებია ჩიბის საათი. ოღონდ ეს მიბრძანებთ, არ განხორისხდეთ და, პირდად ძალიან მიიტრებუხებ, მე ხომ მედიცინაში არაფერი ვაგეგვებ.

და თ . რა თქმა უნდა, მედიცინა თეატრი არ არის თქვენთვის.

შ ა მ შ ე . დიახ, დიახ. ნამდვილდ ბრძანებთ, მოდა, არ გეყწინოთ, თუ გკოხებო...

და თ . წინასწარ ვიცი, რომ არ მეწყენება.

შ ა მ შ ე . ნუთუ საათს ასეთი ვაგულნა აქვს ორგანიზზე? მე ეს არასოდეს მხმენია.

და თ . თქვენ მართლა ექვიანი ყოფილხართ, რაღაცეები გეჩვენებთ, თუშეა, ეს დამახასიათებელია გულით სწულთათვის.

შ ა მ შ ე . რაღაცეები მერჩვენება?

და თ . ცხადია, ახე, დავიჭრდით, რა არის საათი? საათი არის დროის ამბორცველი ზეღსაღი. დრო რომ არ ყოფილიყო, თქვენ არ დაიბადებოდით, დრო რომ არ ყოფილიყო, თქვენ ვერაფერს შექამდით ამ ქვეყნის სუფრაზე და ვერც ვაიზრდებოდით ამხელა... ამხელა... ხომ მიხვდით, ვინც?

შ ა მ შ ე . რა თქმა უნდა.

და თ. ხანაშიაშვილი, რომ მიხვდით, არც ისე დაღუპული უყოფლა მოყვანილი ვარა. დიან, დრო არც არ უფროდით, შე ახლა აქ არ ვინცხოდით და არც თქვენ იქნებოდით იქ.

შ. მ. შ. ხად იქ?

და თ. ი. თქვენ თანამდებობაზე და ამის შემდეგ გვიკვირო, რომ დრო, ანუ საათი, გაუღდნის ახდენს ისეთ უმნიშვნელო, პაწია არსებავს, როგორც გულა?

შ. მ. შ. მეტად დამაფიქრო, სიმართლეს ჰგავს თქვენი სიტყვები. და თ. ჰგავს კი არა, თვითონა სიმართლე. აი, შე ახლა, როგორც ამბობენ, გაიჭრეთ პირველ დახმარებას. მერე კი ხანგრძლივად უნდა იმჯერადლო. (დანიის წვერი ცდილობს საათის ზეფის ატლას.)

შ. მ. შ. ტახტიდან ირთობილად დგება და უცერად გულზე იკიდებს ხელს) ვიშე, მტკიცე, ექიმი!

და თ. (ცდილობს საათის ზეფის ატლას). მოიხიზნეთ, მოითხიზნეთ, ცოტა გეტყვით, მაგრამ უნდა გაუფიქრო. (ზეფის ხელს, საათის მექანიზმს ათვლიან) იო, რამდენს სვამს, რამდენს ლიობობს, სახარლო გული! (დანიის წვერს უჩივიან საათში) გტყავთ?

შ. მ. შ. ცოტა ნელა, ექიმი!

და თ. (სათის მექანიზმს ჩვეთი ასეუფთავებს.) ახლა ხომ ადარ გტყავთ?

შ. მ. შ. არა, ადარ მტკიცე, საოცარი!

და თ. (ზეფს ატრავს საათს). იწებო: და თუ კიდევ შეგიწევდით ვეღლისცემა, მოზრანდით, ან საათი გამოვიშვანეთ!

შ. მ. შ. როგორ მიხვდით, რომ ბევრს სვამს?

და თ. რა მიხვდარ უნდა, თუ გნებავთ. დავაბრუნებ საათის ისრებს უნად და გტყვით, სად იყავით წუხელ საღამოს, რომელ რესტორანში ვაითივ დაშე, დაპატივით თუ არა თქვენი უფროსი და რა მიზნით დაპატივით.

შ. მ. შ. არა, არა, ეგ მერე იყოს, ეგ ხომ ისედაც...

და თ. იცით არა? და თქვენთვის ადარ არის საინტერესო, არა? ძალიან კარგი, თვისუფალი ბრძანდებით.

შ. მ. შ. დიან, წავალ.

და თ. ყოველ მიზნს გარეშე, რადგან შეიძლება თეატრის დასმა შემოვიწვირო და იქ თუ ახალგაზრდა ქალები არიან, დღიდან მათვედ ვაბედავს თუ აქრძალული ვაჭოთ (მეკრძალა) თუ სიკიცხლ არ მოვტულებათ, გახახებია?

შ. მ. შ. რა თქმა უნდა, რა თქმა უნდა, იოლიდ გულს წვაოებს გამოიმჯერეთ, თუ შეიძლება.

და თ. (დახეულობა) გულის წვეთები? რა წვეთები? აა, წვეთები! გამოწერა ჩად უნდა, აი, ვადრიახის წვეთები. დღეში სამჯერ გადასკარით.

შ. მ. შ. რა უკეთი?

და თ. კონიაკითაც შეიძლება. იცოცოც წვეთი თქვენ დალიოთ, სამ-სამი წვეთი საათში ჩაახით ხოლმე ნახვადის! (შამზე ვაღის, დილის სიკოლა აბუტულება. რკავს ტელეფონი!) დიან, გიშმეს! (უცერად აგრძელებს თვისი ხმით) შე ვარ, ძო კიდებ სადგურდინ რკავთ? რაო, ვაგასწრონ მატარებელმა? ახა, ახლა რა უნდა ქნათ? რა საათიაზე? (შამზე უსრავ შე-მოზრუნდება და კაბინეტის კარს უხლოვდება.) არა, არაფერი იყოს, დღედა ცაყს არც შეუძლებია თქვენი წასვლა, არც უთხობიათ. არ შეუძნევიდა და რა ექნა, ძო კიდებ არა, არა, სულ არ უთხობიათ. (შამინებს შამებს. კუტკს ხმით) კარგად ბრძანდებოდეთ, ბატონო კო... დიან, რა უკეთი?

შე გიციებთ? როგორ გეკარებთო, ბატონო კო... ეს ჩემი ხმაა, როდის აქვთა? დაბადებდიანვე, ძო კო... არ გციენებო-მეთქი, რა შუათა მიზანია? მასხრად შე ჩემს სიციცხლში არავინ ამიღებო... რატომ მკადრებთ, ძო კო... არ შემიძლება, იმავ ხმით. რა თქმა უნდა, ვაცვილი. შო, დიან, ასე უნებლად ხვება ხლ-მე, ტელეფონით არ დარს, რაო? სავეთოვლად ხომ არ მათე? შესაძლებელია... თქვენ რა საშუაირ არჩეთი? ალო... ალო! (ყურბილს აწევს, მერე ჰკიდებს. შამებს.) რა გნებავთ?

შ. მ. შ. (დამნაშკესავით ელოდება.) პირველად მომიჩვენა, რომ სხვა ხმით ლაპარაკობდით.

და თ. მე გვირ, გახახებად ვიბარით, რომ გულს შეუძლებს ხმაზე ადამავს მოჩვენებები, ეს მედიცინაში ცნობილია-გნებავთ რამე?

შ. მ. შ. ის კალენდარი თუ წაიკითხეთ, დამიბარუნეთ. და თ. რა კალენდარი?

შ. მ. შ. აი, შე რომ გათხოვეთ, 1946 წლის კალენდარი.

და თ. თქვენ... მე... მათხოვეთ 1946 წლის კალენდარი? თქვენ რამე ხომ არ გტყავთ კიდევ? ახა, გაიხვენეთ!

შ. მ. შ. გულს გარა, არაფერი.

და თ. გაიხვენეთ, რა შეიძლება გტოლოდთ კიდევ: თვითონ შიბნარი, თორემ ექი თუ ვაგინავთ და დამოვიჩინეთ, რა გავოვლა, და უყვლა მივს შეუძლია. ახა, დაფიქრიდით და გაიხვენეთ.

შ. მ. შ. მე დავფიქრებლად მასხვს, რომ კალენდარი გათხოვეთ. 1946 წლის კალენდარი წაიკითხეთ არ მაქვსო. თქვენ ბრძანებ, სხვას არავის ვაბოვებო, როგორ დავაიწყვადო. საკვირვებელია!

და თ. დამაიწყვადო? თქვენ ევეთ ხომ არ გვსარებთ? რომ შე პროფესორი კიდებ გახლავართ?

შ. მ. შ. არა, რა სისულელეა!

და თ. ხომ არ გეჩვენებთ, ის უნიკო მსათიში ვიყო, ქაღის რო-ლის თამაში რომ არ შეუძლია და არც სხვა როლისა?

შ. მ. შ. დაწერადით, მოჩვენებო, რა შუათაა!

და თ. ხომ არ გეჩვენებთ, რომ უცერად ნიჭით აღვივებ და პარიკ ვაგეთივ, იქნებ როგორმე პარიკით და აუვანავსო-მეთქი? (პარიკს სწრავდ აღნიხს, შამებს თვალები უფაროვდება. და-შო სწრავდღევ იკუთებს პარიკს) ამ მასხრობისათვის მსალაა ამხელა კაც?

შ. მ. შ. (გაოგანებულად ავირდება.) როგორ გეკადრებთ, არც მი-ფიქრია.

და თ. როგორ ვერ ხვდებით, რომ ის კალენდარი შე ვერ არ წა-იკითხავს ბოლომდე, რომ ნოემბერი და დეკემბერი დამრჩა? თუ მათხოვეთ, კი არ უნდა გადაამყოლოთ.

შ. მ. შ. წაიკითხეთ, წაიკითხეთ, შე სულ არ მეჩქარება.

(ახლოს მიდის, ავირდება.)

და თ. აუცილებლად უნდა მიმართოთ ფსიქიატრს!

შ. მ. შ. ეფიქარიკს!

და თ. დიან, თორემ მოჩვენებები ცხოვრებას ვაგიმწარებთ, თავ-ზედს ვაწვევდებო.

შ. მ. შ. მოჩვენებები?

და თ. სწრავდ რომ მოჩვენებები: ჩემი ხმა სხვის ხმად მოგეჩვენებ, ეს არაფერი, მაგრამ შეიძლება ადამავს დრო და ერთი ადამიანი სხვა ადამიანად მოგეჩვენოთ, მათე მასხრით და, სა-გეთოვც ვეკარ ვიშვებო. (შამებს სახე დაბრკიება, თავზარდაცემული შებრუნდება და დასლასით ვაღის.) ახლა ეს უნდა მოვიხსნა, თორემ დღედა ცაყ თუ თვითონ გამა-გუანავსო ვაგეთივ. (კარბში თავს შემოკოვებს შუთა, დათი ვერ ასწრავს პარიკის მოხსნას, ზურგს შეაკვევს შუთას და ფანჯარასთან დგება.)

შ. მ. შ. შეიძლება? გამარჯობა, ბატონო კოტე!

და თ. მოზრანდით, შუთა, რატომ მოგვიწოდებთ? დილი ხანია, აღარ უყოფლობართ ჩვენთან.

შ. მ. შ. (სლტყუნებს.) დამის სილა ვა-ვარტუი.

და თ. ვიცი, მაშინ დათომ.

შ. მ. შ. მოლოდინდლად მაკოცა და მეც არ ვიცი, როგორ ვაგარტ-უ.

და თ. ძალიან კარგი გინია, მეორედ აღარ მიპქარავს.

შ. მ. შ. ი, როგორ მინდა, როგორ ნინდა, რომ კიდევ მიპქარავს, იოლიდ ვნახო სადმე, იოლიდ შემიბრადებს, არასოდეს და მას ხელს აღარ შევაგებ.

და თ. სიყვლში წავიდა, სულ დადაღუბით ცვიდა ცხველებში, რა იმედო მქონდა, რომ თქვენ ბოლომდე მეგობრები დარჩე-ბოდით!

მზია. ვახოვო, ბატონო კოტე, მისწვროთ წერილი, ოღონდ შემარგადეს და...
 და თო. რამდენი უნდა მიმპაროს?
 მზია. რამდენიც სურს.
 და თო. (გახარებულად შემობრუნდება). მზია, ჩემო მზია! (კოცნის).

მზია. ეს რას ნიშნავს, პატაცემული პროფესორი?! (სილას გაარტყამს).
 და თო. ეს რას ნიშნავს, პატაცემული ქალიშვილი? აჰო, რამდენიც სურსო!
 მზია. (იცინის). და თო, ეს შენა ხარ?! რას ნიშნავს ეს?
 და თო. ჭერ შენ ამხსენი, რატომ მოხვედი აქ მარტო, დასი ხად არის?

მზია. მიხლოდა შენი ასავალ-დასავალი გამეგო, მიხლოდა, ერთხელ კიდევ მენახე, და თო... ვერც დარეკავს ვებედავი, ვერც მოსვლას, მეგონა, შეგძულდი იმ დღის შემდეგ. (დათო ლეუკაზე ხელს ისევამს). დღეს კი მარტო შეჩინდა და მოვედი.
 და თო. რა მიზეზი?
 მზია. გენერალური რეპეტიციაარომიო და ჭულიტაქ... ჩემი დებიტო. ხომ მოხვალ, და თო?

და თო. აუცილებლად.
 მზია. ჩემთვის დიდი გამოცდა იქნება ასეთი მსახიობის წინაშე თამაში, ღმერთო, როგორ შეინიღებ ასე? შეც კი მოვეტუქვდი.
 და თო. განა მარტო შენ?
 მზია. ამხსენი, რას ნიშნავს ეს, რისთვის დაგქირადა?

და თო. მიხლოდა გამეგო, რას განიცდის ქალაქის მოსახლეობის ერთ ნაწილი.
 მზია. რომელი ნაწილი?
 და თო. სხვის საქმეს და სხვის საქმებს რომ ჩაბლაქუებია.
 მზია. და რას განიცდის, რა ვაარკვიე?

და თო. იდიოტური განცხრობას.
 მზია. მოიხსენი ახლავე, თორემ მართლა ბებერი მეგონიხარ.
 და თო. ისევ შენ თუ გამაახალგაზრდავები? (მზიას ეტევა, ერთმანეთს კოცნიან, შემოდის ცაცა ახალნაყიდი ქულიტი ხელში).

ცაცა. (კოცის). ღმერთო, დამბარავე... ამას რას ვხედავ. ქმარი გამოყოფდა (ზნო ვარსი, და თო ზურგს აქცევს ცაცას და სახეს ხელბუნი მალავს). სულ საითაოდ უნდა დაგაწეროს ცაცესა ეგ საპარტეზინი წვერ-ულავაო. ღმერთო, რა გამოხედა ამ ოცდამეშვიდე წლისთავზე, რა მკადარა! (ტრიკო-ტრიკოთი გადის მოსაცდელში. შემოდის კოტე). მე თავის ქულზე მარტო მის მივლი სადამო. (ქულს იატაკზე ანარტყებს). თვისონ კი თურმე... უველფერი გამოძია, მაგრამ პაციენტის კოცნა? (შეერთება ქმარს). რას დამდევ ქულიში? არ მომეცარო, თორემ ქვეყანას შეფერი, შე ბებერი დონ-უანო!

კოტე. (გაოგნებული). ხომ არ ვაგვიღო, ცაცა?
 ცაცა. აჰ, მე ვაგვიღე? მე ვაგვიღე, ხომ? ახლავე მოთხარი, ვინ იყო ის გამოიო, მეტრდონი რომ იტარადა?
 კოტე. რას ბოდავ, ცაცა, სად ხედავ გამოიოს?

ცაცა. რა უნაშუსლო ამზობს უარს, რა უსინდისოდ შემოიმკვირას!
 კოტე. (განწირულად). ცაცა, შე უბედურო... ვინ დამლუბა, მოთხარი!

ცაცა. (ისტერიული სიცილი აუვარდება). ჰა, ჰა, ჰა, შენ დაგლუბეს, ხომ? საწყალი, საბრალო, საცოდავი, იქით გამეცადეს (ბრუნდება კაბინეტში, იქაც დანახავს თავის „ქმარს“, განცურებულნი გაბოზბდავს კოტეს, „ო რ ქმარს“ შორის მდგარს გული უღონდება).
 კოტე. მომშვედებ, და თო, საწოლზე გადავიყვანოთ.

და თო. (მარტო იძრობა). მამაკითხე, მია კოტე... (ცაცას ტახტზე აწევინებს, გამოჩნდება დათოს ჩემოდანი და კოტეს ქული).
 კოტე. მე მივხედი, მანძივე მივხედი უველფერი... ლეფონი ჩემი ხშირ დამწივე დაპარაკი და ჩემი ხშირ გამომალნადი, მივხედი, რაც წააცუდალდე... მაგრამ აქამდე თუ მივაყვანიდი საქმეს, არ მეგონა. მომწოდებ სპირტის შუშა. (ქულიდან ისმის სახანძრო სირინის ხმა).
 და თო. მე მიხლოდა დაგწმუნებულეიყავი, რომ...
 კოტე. რომ მსახიბის ნიჭი გონდა, შენ მიიხლოდ, პროფესორზე უფრო ნამდვილი პროფესორი უყოფიდავი.

და თო. მგონი, შევქალი...
 კოტე. ეს უნდა შესწლო სენევაზე, ცხოვრებას სულაც არ სჭირდება, ნამდვილად უფრო ნამდვილი იყო. შირიცი გამოუხარავია, დადე თავის ადგილზე. (სახანძრო რაზმის მანქანები წაიკოროლებენ ქუჩაში. ისმის სირინების ხმა). მგონი, გონზე მოდის. ცაცა, ხომ კარგად ხარ? (დათოს). შენ გადი ტრეკრობით, თორცა კიდე შეუწუხდება გული. (ქულს შენაშნავს). ეს რა არის?

და თო. თქვენი ქულია, ხომ მარტოქეთ?
 კოტე. კი მაგრამ იქ... იქაც არი გიდა?
 და თო. ის... ის... ამ ქულში ადმოჩნდა, ერთად ყოფილა ორი ქული.
 კოტე. და ორი წელიწადი ვერ შევამჩნიე ეს? ქალდა ზადილობანი კაცი უყოფილდარი, თუ ორი წლის მანძილზე ერთაშად ორ ქულს ვუბლიდე უკველ ნაცნობსა და ახლობელს. რაც ასეთი ჭეშმარიტა ვარცა, და თო, ბოლისდაბოლის, დედად გვეუტვისნი.

და თო. მამაკითხე, მია კოტე.
 (ცაცა სახანძრო სირინის ხმა ისმის).
 კოტე. სალდე ხანძარია.
 და თო. ცეცხლის აღსაც ვხედავ.
 (ორვენი დანგრავნი იხედვიან, ძლიერდება სირინების ხმა).

კოტე. ეტყობა, დიდი ხანძარია.
 და თო. ეტყობა, დაუწყოა.
 კოტე. ვის რა დაუწყოა?
 და თო. ბოცო გვიმარაბეს... სახანძრო რაზმში შეუშალა.
 კოტე. (იცილის). ნამდვილად ცაცა, ხომ კარგად ხარ, ცაცა? (რეკავს ტელეფონი).

და თო. (ყურმილი). გისმენე, დაბ, შე გახლავართ პროფესორი, უბ, ბოდილო, ახლავე... მია კოტე, გობვიდე!
 კოტე. (ყურმილი). გისმენე, საავადმყოფოდან? რომელი ხარ? ჰო, ამაჩრახბა შენი, რა მოხდა? (შეშფოთებით). რას ამბობ, რას ამბობ, ახლავე, ამ წუთში მოვიდარ... მანქანა? კარგი, ველოდები. (ყურმილი ჰკიდებს). ნამდვილად დაუწყოა ბოცო გვიმარაბეს მუშაობა, საავადმყოფო ხანძარი დაიწყო ჩახლთაა სახეობა? შენ აქ დარჩი, დიდა ცაცასთან. ღმერთოა უწესი, რა დღეშია ახლა ჩემი საავადმყოფო, უკვე თვეა, ადარ ვყოფილვარ იქ.
 (პირინების ხმაში ისმის ზარის ხმა და კაუნო, დათო კანს აუღებს. შემოდის სანიტარი).

ხანიტარი. მზად ხართ, ბატონო კოტე, ვახოვო, იქნარო! (სანიტარი და კოტე გიდაინ).
 და თო. (ფანჯარას გაუკრებს. თვისისთვის). ნეტავ, რას წაიკედა ცაცელზე?
 ცაცა. (ტახტზე მწოლიარე, წიბებუტუტებს). ქულიბეს!

სურათი მემორა

საავადმყოფოს საერთო პალატაში წყნან ახალმოყვანილო ავადმყოფები. თვითრეალთავადმყოფი კოტე სინჯავს ხანძარში დაზარალებულ. უკან ასისტენტ დაკვეება და იწურს მის მითითებებს.
 კოტე. მოიმიწიეთ, მოიმიწიეთ, ზურგზეც დამწვარი ყოფილხართ...

(ასისტენტს) კანის გადაწერვა. ამასაც, პირველ რიგში. (ვადამუშავს.) ნუ გუშინათ, თქვენ არა გიშავთ რა, ლუკაუე შეგარებთ პატარა ნაწიბური, ვაეკაცისთვის ეს საპაუოც არის... მაინც რა მოხდა, რომ ვერავენი გამოუყვა ხანძარს? ახსიტენტი. თუბრის ერთი კარი ჰქონია, ისიც ძალიან ვიწრო.

კოტე. თუბრის დილიწა?!
ახსიტენტი. (აღიშვება) დიახ, სადაც თქვენ გაიპრებდნენ რევი-სორად გადაუვანს.

შამშუ. (საწოლიდან წამოიწეწს.) უპირებდნენ კი არა, დანიშნუ-ლია. ეს ნათლად ჩანს ბრძანება ნომერ ასტრაშვიტად.
კოტე. აჰ, ბატონო შამშუ, გამარჯობა. თქვენც ისწრებოდიოთ გე-წერალურს რეტიციას?

შამშუ. თუკი ის მოჩვენება არ იყო, უფოვდ ვესწრებოდი.
კოტე. დამწარხართ. ეს მოჩვენებას არ ჰგავს სამწუხაროდ.
შამშუ. რა იცით, იქნებ სწორად თქვენ გეჩვენებათ ახლა?
ახსიტენტი. დაწებუთ თავი, ბატონო კოტე.

კოტე. რატომ? სამწუხაროა!
ახსიტენტი. რაც შეიძლება სწრაფად უნდა გადავიყვანოთ. (ჩურჩულით.) ფსიქიატრულში.

კოტე. რომ არაფერი ეტყობა?
ახსიტენტი. (ჩურჩულით.) როცა წამალი დავაღვიწინეთ, ერთი ამავი აეტბა, ჩემს საათშიც ჩაახსობო. ამას რომ თავი დავანე-ბოთ, თვითონ თხოვლობს ფსიქიატრს.

კოტე. საინტერესო შემოხვევაა.
შამშუ. თქვენი რჩევები შემდეგ კარგად ვკრძნობ თავს, ბატონო კოტე, ოღონდ, ჩემის აზრით, საათის გარდა, კალენდრებსაც უნ-და დავავსა საშ-სამში წვეთი წამალი.

კოტე. წამალი კალენდრებს?!
შამშუ. დიახ, რადგან კალენდარიც ხომ დროის აღმნიშვნელი ხე-ლასწავა?
კოტე. ჩემი რჩევის შემდეგ... კალენდრებსა და საათში წამალი?
შამშუ. აბა, რჩევაზედ ხომ არ ჩავასხდები?

კოტე. რომელ წამალს ასახა?
შამშუ. ვაფერიანის წვეთებს.
კოტე. ვინ გირჩიათ?

შამშუ. (წინშის მოგებთა.) აა, მივხვდი, თქვენ გინდათ მეხსიერე-ბა შემოიწყოთ? დარდი ნუ გეჩვენათ, ბატონო კოტე, ზემო-წინეთი კარგად მახსოვს, როგორ გამხსნიეთ თქვენს კაბინეტში საათი და წამალიც როგორ მომიცით.

კოტე. (თავისთვის.) მოვლავ დაიბოს (შამშუს.) მოგეჩვენათ აღ-ბათი, ხანძარმა შეგაშინათ და მოგეჩვენათ, არაფერია, გავი-ვლით.

შამშუ. რა ვიცი, იქნებ მართლა მომჩვენება, თუკი თქვენ ახალ-გაზრდა კაცად მომიჩვენეთ, არაფერია გასაკვირი.

კოტე. (თავისთვის.) სივრცეს სივრცედ მოუქცივე იმ ცუდულტეს (შამშუს) ვე არაფერია... ახლა ვნახით, რამე ხომ არ დაგოშავით ხანძარმა.

შამშუ. თუ გამკრიახობა არ მდლატობს, ხელუბი დამეწვა მხო-ლოდ.

კოტე. ეს უველახე საშოში დამწვრობაა თანამდებობის პირთათ-ობის. (სინჯავს.) კიდევ კარგი, მარკენა ხელი გადაგარჩენიათ.
შამშუ. მარცხენა?!

კოტე. სამწუხაროდ, მარცხენა ხელის თითები შეიძლება გაგვიყმ-დეთ, მაგრამ მარკენა შეგარია, რაც მოთავრია.

შამშუ. დაივლიეთ? მე ხომ ცაითა ვარ? ეს მინდოდა კიდევ? ამა-რა მუავს და არც არასოდეს შეუელება ჩემს სიცოცხლეს, რა-დგან მშობლები დამეღუპნენ...

კოტე. (თავისთვის.) მაღლობა ღმრთის, დიდდროსა ყოფილა.
შამშუ. და ახლა ჩემი მარჩენალი მარკენაც დავარტყე. აღარა-მუავს.

კოტე. მე გითხარით, მარცხენა გაგოუმდებათ-თეიკი და არა — მარკენა.

შამშუ. მერტა, ჩემი მარცხენა ხომ ჩემი მარკენაა როგორც ან-გე-სხივ?

კოტე. მესმის, უველახური კარგად მესმის, მაგრამ ~~არაფერი~~ ~~გეჩვენება~~ ~~შამშუ~~. დაივლიეთ. ახლა მარკენა ხელთი წერას როდისდა ვისწ-ვლილ? როგორღა ვიცხოვრებ მე ამ ხელთი, რომეღაც არაფერი არ იცის ამ ქვეყანაზე?

კოტე. თავიდანვე რომ მაგისთვის გესწრებოდათ... (შეზოლის ბენო. ზურგზე მოკიდებული მოკვავს მუხანძრის უნი-ფორმაში გამოწყობილი ბოკო გვირამაქ.)

ბენო. სად დავადოე ეს გვირამაქიო, ბატონო კოტე?
კოტე. აა, ეს ბოკო გვირამაქ ახლავთ, მთელი ცხოვრება რამ-აფერად-დაგვირია?
ბენო. დიახ, ნათის მომმარაგებელი მუხანძრ, დღეს მიიღო სპარ-ძილო ნაალობა.

კოტე. რა გავწუბა, უნდა ვუშვალისო.
ბენო. რა აფერია არ დასწავა, წულის კავთი მოხდა ბრანდსაობი-დან და შედრე მერტზე გადაადგო, პატარა კონტუზია უნდა ჰქონ-დეს, გაუღლის.

კოტე. დაიწვიეთ აქ, არის კიდევ მსხვეპალი?
(შეზოლის დათო.)
დათო. შუაა, შუა! (კოტეს.) შუა არ მოუყვანიათ?
კოტე. რა მოხდა, ხომ მშვიდობა?

დათო. „სასწრაფოში“ ჩააწვიეთ და წაიყვანეთ, აქამდე სად არი-ან, რა დავებართათ!
(გაბობს.)

ბოკო. (თავს წამოიწეწს და გვერდითი სწოლზე შამშუს იცნობს.)
აა, დაგიბრე, შე გაიჭევირა?

შამშუ. შე ვარ გაიჭევირა? თქვენ გეჩვენებათ, ბოკო ბატონო!

ბოკო. არაფერია არ მეჩვენება, ცუდლუბი ყოფილხართ, ამხელ-კაცო.

შამშუ. ნამვილიად გეჩვენებათ. (იცილის) განა მე „ამხელა კაცი“ ვარ? მე ის ვარ, ბატონო ბოკო, სახანძრო რაზმის უფროსად რომ დანიშნეთ, ასობმოცმენიანად ადგილზე, გაიხსენეთ!

ბოკო. მერე რატომ დამიშვალეთ, ვაებატონო, რომ თქვენც ასო-ბმოცმენიანად ადგილზე მუშაობდით?

შამშუ. მე... მე? აღარ ვაგანხენდა.

ბოკო. მე კი უველახური ვაივად. ჩემს ძინიშვალს დავურეკე და დამიპირდა, რომ აუცილებლად გადმომიყვანს თქვენს ადგილზე-ხელიდან აღარ დაგინახოთ საუკეთესო კაბინეტში! ჩემი გაცურე-ბა გინდლავთ, ვაებატონო?

შამშუ. კი, მაგრამ მე... მე... მე სად უნდა წაივდი?

ბოკო. სადაც გნებავთ, იქ წადით, სახანძრო რაზმის უფროსად გადახვალთ, თუ ასე ძალიან მოგწონთ.

შამშუ. მე... მე რა ვიცი სახანძრო საქმისა?

ბოკო. როგორც მე ვიცოდი, ისე ხომ იცით? საქმარისია! თუ-ნაა, დუშეგოვად დარჩებით... მაგ ცუდლუბობას ასე ადვი-ლად არ შეგარჩენთ ჩემი ძინიშვილი.

შამშუ. თქვენ, ალბათ, გეჩვენებათ უველახური, ან მე მეჩვენება, (საირჩევლად საცაყეებით შემოჰყავთ დაბრლებული.)

1 სანიტარი. (კოტეს.) ესენი მშენებელი მუშები არიან, სარ-თული ჩანგურტულა და შიგ მოჰყვენ.

ბენო. ო, ეტყობა, დაუწყია მუშაობა.

ახსიტენტი. ვის? სად?
ბენო. ვინმე ქაჯახზირის მწკრეველს გადმოიყვანდნენ მშენე-ლად.

(ცვლად შემოჰყავთ საცაყეით დაბრლო.)
11 სანიტარი. (კოტეს.) ავტობუსების ავარია მოხდა და იქიდან მოგვავს, ბატონო კოტე.

(ბენო და კოტე ერთმანეთს შეხუდავენ.)
კოტე. ეტყობა...
ბენო. ეტყობა...
ახსიტენტი. კიდევ მოჰყავთ დაშვებულები, მსახიობები უნდა იყვენ.

(საკაცებზე შემოკლება რომელია და ქულების სამოსდაცემ-
ლო მსახიობზე. აქომინებული შემოვარდება დათო, ქულების
საკაცებთან მიბრუნება და თან გასვენება სწოლსაქენ.)

დათო. შოია, ჩემო კარგო შოია, ამოიღე ხმა, მოთხარი რამე, ხომ
კარგად ხარ?

მსახიობი კაცი. (ქულებს კაბა აცვია, საკაციდან წამოი-
წვეს.) ვინ არის შენი კარგი შოია?
(ისევ წევა).

დათო. შოია, როგორ შეგცვლია ხმა, პირში ალი ხომ არ ჩაივარ-
და?

მსახიობი კაცი. აღუქაჩი ჩამივარდა.

შოია. (რომელს კოტეხში აცვია, მიწავეებული ხმით) დათო, ჩე-
მი ძვირფასო!

დათო. ვინ შეძახის?

შოია. დათო, მიწველე, ვკვდები!

დათო. ვინ შეძახის-მეთქი? შენ შეძახე? ეს შენა ხარ, შოია?

შოია. პო, დათო, მე ვარ, შენი შოია.

(წამოდგება და ხელვაგამოლილი დათოსკენ მიიწევს, დათო უკან-
უკან წაბარბადდება.)

დათო. ერთადერთი ქალი შემიყვარდა ამ ქვეყანაზე და ისიც კა-
ცად აქციეს. ესე იგი, შენ აიფხის ქვეშ იდები, შოია?

შოია. რა მენდა, ქულები რაღა რომ მეთამაშა, რომის ვინდა
შეასრულებდა?

მსახიობი კაცი. მართლს ამბობს, ვერაფერ შეასრულებდა.
დათო. მერე თქვენ რაღას მიკეთებდით?

მსახიობი კაცი. მე რომ მეთამაშა რომეო, ქულები ვანდა
შეასრულებდა?

დათო. შოია, ახლავე გაიხადე ეგ შარვალი, თორემ ხამულამოდ და-
შკარავავ.

შაშვე. ო. შოია, ბოლოსდაბოლოს, გიხილე შარვალში.

კოტე. (მსახიობ კაცზე უთითებს). ეს მწიდილისანი ქალები
პალატში გაიყვანეთ, აქ რა უნდა?

მსახიობი კაცი. (წამოიწვეს.) ვინ არის თქვენი მწიდილისანა?
ეგლა მკვლედა.
(ისევ წევა.)

შაშვე. რამდენ ხანში შევისწავლი წერის მარჯვენა ხელით?

დათო. თქვენ პირდაპირ მესამე კლასში დაგხამენ, გამოცდილება
გაქვთ...

კოტე. ამხანაგებო, ბატონებო, (მსახიობ კაცს.) ქალბატონო, ბო-
ლოსდაბოლოს, მოთხარით, ვინა ხართ თქვენ? თუ თავის გადა-
რჩენა გსურთ, გაამწვანეთ თქვენი ნამდვილი ვინაობა, თორემ
მედიცინას დაიწახ უფროს დღეს. ექიმმა სწორად არ იცის,
ვის შეურალობს, ამას მსხვერპლი მოჰყვება თან. ჩემი წამა-
ლი შეიძლება მომავდინებული გამოდგეს მოსთვის, ვინც დამა-
ლზე თავის ნამდვილ სახეს, ან უკეთეს ის, ვინც ხართ, ან დაი-
ლებუბით და სხვებზე დაღუპავთ.

ბენო. (დარბაზისკენ.) რატომ ავიწვებდა უფლებას ვეღვას, რომ ცეცხლი
გვიან აღმოაჩინა აღმინაშა? ჩერ კარგად არც კი ვიცოთ, რა
რჩელობაა, ჩერ ისევ თვითონ ბრძანებლობს ჩვენზე, ჩერ ვერ
დაგვიორგუნია, უმცირებს კი უფლებით ხელთ. არც არის გასა-
კვირი, ამდენი ცეცხლი და ომი რომ ჩაღდება ამ ჩვენს დამაშ-
დედამიწაზე. რომ ვერ გადავფოშენებთ და ვერ დაგვიმორჩილე-
ბით... (პაუზა.) დღესაც პატარა ომი გადავიტანეთ. რაღა პატა-
რა, აღკრებულზე გავივს მთელი საავადმყოფო... მოსახილობი-
მეთქი, კინაღამ წამოიშალა... და მერე ვის გამო? ერთი უფიცო
მწვერის გამო, რომელმაც ბუნე შექდომა მოისურვა და შეს-
ვეს კიდევ. ვინ შესვა? როდის დააბრუნებენ მწვერებს თავი-
ანთ უანებში? იმედი ვეიწინოთ, რომ ჩვენ მალე მოვესწრებით
ამ დღეს. ახლა კი დავამთავროთ, თორემ ნათურა რაღაც საე-
ტეს დამციმებებს.

კოტე ხმა. რა მოხდა?

შოიას ხმა. სინათლე ჩაქრა თეატრში, როგორც ხედავთ.

დათოს ხმა. მე ვერაფერს ვერ ვხედავ.

კოტე ხმა. აბა, კუჩაში გაიხადეთ, თუ არის სინათლე?

ანსიტენტის ხმა. ცოტა ჩუმად ილაპარაკეთ, უფლაფერი ის-
მის დარბაზში.

დათოს ხმა. ვაი, სირცხვილო, ეს არახიდებს მომხდარა სპექტა-
ლის დროს.

ბენოს ხმა. ეტყობა, დაუწყია მუშაობა.

ანსიტენტის ხმა. ვის? სად?

ბენოს ხმა. ალბათ, ჩვენს თეატრში ვინმე ახალბედა დაკვინი-
ნენ მონტორად.

შოიას ხმა. აბა, შალიკო ხად გადაიყვანეს?

ავადმყოფის ხმა. აქ ვარ მე.

კოტე ხმა. ვინ, შენ?

ავადმყოფის ხმა. შალიკო, მონტორად.

ფ ა რ ა